

Zásielku spracovala spoločnosť:
HENRIETA - direct marketing, s.r.o.
P.O.BOX 1, 820 08 Bratislava 28, „D+4“
PLATENÉ V HOTOVOSTI
820 08 Bratislava 28

*Kto stratil majetok, nestratil veľa.
Kto stratil slobodu, stratil mnoho.
Kto stratil vieru, stratil všetko.*

SVEDECTVO

ročník 20
júl-august 2011
cena 0,60 EUR

7-8

ČASOPIS TABUIZOVANÝCH FAKTOV

*Eva Laucká
Kde ste boli,
vážení...?*

*Július Porubský
Náš rozhovor*

*Peter Bielik
Robotnícky prezident
alebo vrah?*

**Vo vnútri čísla:
Fotografie
a dokumenty
z X. snemu
PV ZPKO**

V čísle

Arpád Tarnóczy Musíme pomôcť renesancii kresťanského Slovenska	3
Eva Hromjáková Bez Ježiša svet krpatie	3
Peter Bielik Východný blok v Berlíne	8
Eva Laucká Kde ste boli, vážení...?	9
Július Porubský Náš rozhovor	10
Štefan Novák Jáchymovské peklo	11
Anna Fodorová Stali sme sa nežiadúcim elementom	13
Peter Bielik Robotnícky prezident alebo vrah?	16
Autentický dokument	24

SVEDECTVO, mesačník

Politických väzňov
Zväzu protikomunistického odboja

Šéfredaktorka:

Ing. Eva Hromjáková

Redakčná rada:

P. Bielik, Ing. E. Hromjáková, K. Krivoš,
E. Laucká, I. Mrva, P. Mulík, A. Malacký

Adresa redakcie:

811 06 Bratislava, Obchodná 52

Telefón: 02/5263 8156

Fax: 02/5296 4610

Cena 1 výtlačku: **0,60 EUR**

Celoročné predplatné: **7 EUR**

Predplatné pre zahraničných
abonentov: **45 USD**,
vrátane poštovného

Číslo účtu v Ľudovej banke:

4000128109/3100

Registračné č.:

508/91

EV: 3851/09

Tlač: ART&PRESS s.r.o.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam

Príspevky:

grosling1@stonline.sk

www.pv-zpko.com

ISSN 1338-404X

MATERIÁLY uverejnené v rubrikách
„Čitateľské fórum“ a „Spomienky“ vyjad-
rujú názory občanov a čitateľov. Nemusia
byť totožné so stanoviskom redakcie.

VÍTAME ÚČASTNÍKOV X. SNEMU

POLITICKÝCH VÄZŇOV

ZVÄZU

PROTIKOMUNISTICKÉHO

ODBOJA

BRATISLAVA 1. JÚN 2011

Privítanie delegátov snemu v rokovacej sále.

Foto Vlastimil Morávek

V Bratislave sa uskutočnil X. snem organizácie
Politickí väzni Zväz protikomunistického odboja

Rokovanie vecné i nostalgické

Takmer 80 delegátov z celého Slovenska sa 1. júna 2011 zúčastnilo na X. sneme PV ZPKO v Bratislave. V moderátorskej úlohe sa striedali predseda organizácie Arpád Tarnóczy s podpredsedom Antonom Malackým. Snem prišli pozdraviť viacerí hostia, prezident INTER ASSO Jure Knezovič, predseda ÚPN Ivan A. Petranský i ďalší zástupcovia tejto inštitúcie František Neupauer a Ján Ondriáš.

Celospoločenský vývoj a miesto PV ZPKO v ňom v úvodnom príspevku načrtnol Arpád Tarnóczy. Zdôraznil mravnú silu členov PV ZPKO a ich

osobný príklad pre nasledovníkov. Anton Malacký oboznámil prítomných s aktivitami organizácie od IX. snemu a poukázal na fakt, že mnohí členovia sa už nedokážu zo zdravotných dôvodov zúčastňovať na verejných podujatiach. Podpredsedníčka PV ZPKO Anna Fodorová predniesla správu o hospodárení organizácie.

V diskusii sa delegáti zamerali na zmenu niektorých častí stanov, na problémy organizácie, súvisiace s nedostatkom finančných prostriedkov, ale aj na kritiku súčasného stavu spoločnosti. Martin Hagara napríklad žiadal o vystúpenie zástupcu PV ZPKO v NR SR, lebo podľa jeho názoru, spoza mreží väzňov mali inú predstavu o demokracii, než je tá dnešná.

Pokračovanie na 4. strane

Na titulnej strane: Mariánska hora v Levoči sa začiatkom júla zaplňa pútnikmi z celého Slovenska. Počas komunistického režimu sa stala každoročnou manifestáciou viery a nepriameho protestu proti bezbožnému režimu.

Foto: **Kazimír Krivoš**

Z príhovoru predsedu PV ZPKO na X. sneme

Musíme pomôcť renesancii kresťanského Slovenska

Akosi rýchlo prešli dva roky, a znova stojíme pred výzvou prekonať čoraz ťažšie budúce úlohy. To ťažšie som nepovedal náhodou; ono totiž stále je menej vôle pre ďakujem, a pomoc pre tých, čo za slobodu pre komunistami porobené Slovensko vydobýjali svojimi obeťami v žalároch a gulagoch. Je mi ťažko, keď viem o platoch a odmenách a iných profitoch tých, ktorí dnes sedia v kreslách riadiacich inštitúcií napriek tomu, že preukázateľne tento štát nechceli, ba čo viac, boli proti jeho vzniku!!! V ich očiach sme znova opozícia, pretože oprášili „kto nejde s nami, ide proti nám“.

Pokračovanie na 4. strane

Chvilka so Svedectvom pred snemom.

Foto Vlastimil Morávek

Bez Ježiša svet krpatie

Výraznou črtou dnešných dní je nedostatok finančných prostriedkov nielen v organizácii politických väzňov, ale v celom štáte, ba aj za jeho hranicami. Denne prinášajú médiá správy o tom, ako chýbajú peniaze v zdravotníctve, školstve, na výstavbu diaľnic a dokonca už aj v rezorte obrany. Zadlžené Grécko ak chce ďalšie peniaze od Únie musí privatizovať všetko, okrem historických pamiatok a ostrovov, teda vlastnej zeme. Šesťdesiat mierových rokov nevyužilo ľudstvo na zmierenie sa s Večnosťou, ale naopak, pustilo sa s Ňou do nerovného zápasu. Výsledkom je spustošená Zem, ktorá už prejavuje svoje apokalyptické príznaky - katastrofické povodne, hurikány, zemetrasenia, cunami... Ale prejavujú sa aj dôsledky ľudskej chamtivosti - úniky rádioaktívneho žiarenia, choroby z konzumácie geneticky manipulovaných potravín, očkovania. Obrovským tempom sa roztvárajú nožnice medzi chudobnými a bohatými. Len

dve percentá najbohatších ľudí sveta vlastni výše polovicu svetového bohatstva. Podľa profesora Milana Šikulu do roku 2030 hrozí, že počet ľudí, ktorí budú musieť vyžiť z 1 - 2 dolárov na deň, sa zvýši z 2 na 4 miliardy.

SLOVO SVEDECTVA

Na počiatku počítačovej éry sa zdalo, že prichádza doba informačných diaľnic, ale ako potvrdzujú výskumy v Spojených štátoch, rodí sa najhlúpejšia generácia. A práve zásluhou digitálnej techniky. Mladí ľudia sa nepotrebujú vzdelávať, nemá ich kto vychovávať, sedia pri počítačoch a navzájom komunikujú. Pravda, na svojej úrovni. Americký profesor literatúry Mark Bauerlein vydáva smutné svedectvo o generácii ovplyvnenej modernými technológiami, ktoré vníma ako príčinu porúch sociálneho správania, zvyšujúcej sa agresivity a prejavujúcej sa demoralizácie.

Nedávno svätorečený Ján Pavol II. dokázal jednoduchými slovami ukázať

mladým ľuďom cestu k naplneniu života. „Svet i človek krpatujú, ak sa neotvárajú Ježišovi. Otvorte mu srdcia! Začnite žiť novým životom, ktorý bude zhodný s Božím plánom a uspokojí vaše túžby po pravde, dobre a kráse“, povedal v Camaguey 23.1.1998.

Arcibiskup Zvolenský veriacim na sviatok Nanebovstúpenia Pána hovoril o Cirkvi, ako o Božom spoločenstve. No sú medzi príslušníkmi cirkvi aj kňazi, ktorí sa pustili do boja s Cirkvou. Aj v tomto smere bol Ján Pavol II. nesmierne predvídavý, keď hovoril: „Netrápte sa kvôli kritike a neporozumeniu zo strany inteligencie, neraz aj katolíckej.“

Život politických väzňov je príkladom života zhodného s Božím plánom. Túžba po pravde, dobre a kráse prevyšovala v ich živote dokonca pud sebazáchovy. Spoločnosť by si mala chrániť tieto svoje drahokamy a okrášľovať sa nimi. Inak spustne a zakrpatie. Zostane spoločnosťou bez lesku.

Eva Hromjáčková
šéfredaktorka

Rokovanie vecné i nostalgické

Dokončenie z 2. strany

Zoltán Kukula sa zaoberal situáciou v popradskej pobočke za sťažných finančných podmienok. Anton Tomík poďakoval vedeniu za prácu počas dvojročného volebného obdobia. Arpád Tarnóczy reagoval na diskusné príspevky, zdôraznil limitujúce možnosti rozpočtu a odporúčal združovanie sa členov aj netradičnými metódami na všetkých organizačných stupňoch. Pilirom informovanosti členov má sa stať mesačník Svedectvo.

Podľa nových stanov budú členskú základňu tvoriť politickí väzni, ich manželky a deti a preukázateľne poškodení občania komunistickým režimom.

Vo voľbách potvrdili delegáti snemu doterajšie vedenie organizácie.

Pozdravný list delegátov X. snemu PV ZPKO

Jánovi Chryzostomovi kardinálovi Korcovi

Vaša Eminencia,
Bratislava 1. júna 2011
zišli sme sa na X. sneme Politických väzňov Zväzu protikomunistického odboja a pri tejto príležitosti si Vás dovoľujeme pozdraviť a povedať Vám, že nám veľmi chýbate. Naše spoločné utrpenie za vieru a národ nás navždy spojilo a aj dnes si pripomínáme, že nebolo zbytočné. Ďalej sa usilujeme žiť tak, aby mravné dedičstvo bolo v našom národe zachované. Svojim životom ste sa stali našou duchovnou oporou, morálnou autoritou.

Vaša Eminencia, chceme Vás ubezpečiť, že sme s Vami v modlitbách za naše drahé Slovensko a poďakovať sa za všetko, čo preň robíte.

V mene účastníkov X. snemu PV ZPKO a s prejavom najhlbšej úcty

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

Predsedom aj na ďalšie dvojročné obdobie zostáva Arpád Tarnóczy, podpredsedami Antom Malacký a Anna Fodorová, predsedom kon-

trolnej komisie Ján Brichta a jej členmi Anton Tomík a Pavol Hošták. Snem skončili delegáti modlitbou.

(eh)

Musíme pomôcť renesancii kresťanského Slovenska

Dokončenie z 3. strany

Som hrdý, že sme dokázali, že nie sme zviazaní so žiadnou politickou stranou, a že naši členovia volia, resp. sympatizujú podľa svojej vlastnej vôle. Hovorím to preto, aby sme si uvedomili - aby zlí ľudia zvíťazili, stačí, aby dobrí mlčali.

Akcie, hlavne semináre, na ktorých ste sa v uplynulom období zúčastňovali, boli zmysluplne využívané a chcem podčiarknuť, že aj dôležité pre históriu našej krajiny – Slovenska. Oficiálni historici totiž, až na malé výnimky, robia všetko preto, aby sme nevedeli odkiaľ sme prišli a spochybňujú všetko, čo má niečo spoločné so Slováckmi a našimi predkami. Účelovosť výkladu histórie našich „susedov“ je čitateľná. Bolí ich, že Slováci tu boli pred nimi, a že ich jazyk bol liturgickým, keď „oni“ ešte nemali vlastnú kultúru. A to bol a je dôvod vymazať slovenského historika prof. Milana Ďuricu a ďalších, rodom Slovákov z dejín.

Dnes byť na Slovensku vlastencom, obdivovateľom vlastnej krajiny sa odsudzuje a ľudia sa boja k nemu priznať. Keď človek pozná svoje korene, vlasť, kultúru, tak svoju dušu tak ľahko nepredá ani v dnešnom stresovom materiálnom svete.

Svet a politika okolo nás je bohužiaľ ešte stále súbojom peňazí, a nie programov a bojom o morálku. Ekonomická kríza časti sveta, nebola ani tak ekonomickou, ako najmä morálnou krízou. Aj to je dôvod, aby sme pokračovali, napriek veku a chorobám, aby sme pomohli renesancii kresťanského Slovenska. Chcem za nás všetkých veriť, že s pomocou Božou priložíme tehlu k dielu, pre ktoré sme obetovali svoju mladosť, zdravie, trpeli v žalároch a bohužiaľ mnohí za to zaplatili aj životmi. To, čo dávame sebe, odíde s nami do hrobu, ale to, čo dáme druhým, navždy zostane na svete!

Chcel by som, aby sme otvorili diskusiu o novej realizácii spôsobov

činnosti riadiacej či organizačnej práce. Snaha o nóvum nie je len pod tlakom okolností, ako je znižovanie dotácií, ale aj pre to, že spoločenské uznanie obetovania sa za ideály slobodného Slovenska je minimálne. Faktom je, že inštitúcie a organizácie s prevahou exkomunistov majú stále prevahu a diktujú podmienky. Po dvadsiatich rokoch by sa mali, pokiaľ vedia čo je svedomie, zbaviť tých, čo majú na svedomí viac vrážd a výpalníctva, ako ktokoľvek pred nimi. Bohužiaľ, táto časť našich dejín je ešte stále červená.

Prijatím funkcie sa zaväzujeme slúžiť a nie vládnuť. Svojim životom ste dokázali, že pravda a spravodlivosť sú pre vás podmienkou cti, a vašim kritikom je v prvom rade vaše svedomie. Nezradme ho, bol by to smutný pohľad do zrkadla. Plňme odkaz Krista: „Miluj bližného svojho“, máme na to dôvod, hlavne my, mukli.

Arpád Tarnóczy
predseda PV ZPKO

Zo správy o činnosti od IX. snemu PV ZPKO v roku 2009

Pribúdajú účastníci protikomunistického odboja

Za predsedníckym stolom zľava Anna Fodorová, podpredsedníčka PV ZPKO, Arpád Tarnóczy, predseda a Anton Malacký, podpredseda organizácie.

Foto Vlastimil Morávek

Medzi hlavné úlohy uplynulého obdobia patrili rokovania s predstaviteľmi štátnych orgánov, zabezpečovanie spoločenských akcií v rámci ústredia PV ZPKO, ako aj regiónov a regionálnych pobočiek.

V roku 2009 sme zorganizovali seminár na tému 20 rokov demokracie na Slovensku v Domove vedeckých pracovníkov SAV v Smoleniciach za účasti profesora Vnuka, Petra Mulíka z Historického ústavu Matice slovenskej, Ivana A. Petranského predsedu Správnej rady ÚPN, zástupcov Trnavského samosprávneho kraja, poslanca NR SR a nášho člena Rafaela Rafaja a ďalších. Finančne seminár podporil TSK. V roku 2010 sa uskutočnil ďalší seminár v Smoleniciach na tému 20. výročia založenia organizácie politických väzňov na Slovensku. Zúčastnili sa na ňom hostia Ivan Šimko, predkladateľ zákona o protikomunistickom odboji, Jure Knezović, prezident INTER ASSO, zástupca Trnavského samosprávneho kraja, Ivan A. Petranský,

predseda Správnej rady ÚPN, František Neupauer, pracovník ÚPN a jeden z hlavných protagonistov nežnej revolúcie Ján Budaj. Po skončení seminára položili jeho účastníci vence pri bráne leopoldovskej väznice a pri pamätníku zavraždeným príslušníkom väzenskej stráže, ktorí zahynuli pri vzbure väzňov v Leopoldove po nežnej revolúcii v roku 1989.

V septembri 2010 regionálna organizácia PV ZPKO v Košiciach zorganizovala zasadnutie republikovej rady PV ZPKO a seminár k 60. výročiu Levočskej vzbury. Účastníci seminára vykonali púť na Mariánsku horu spojenú so slávnostnou sv. omšou.

Každoročne sa predseda regionálnej organizácie PV ZPKO v Košiciach Štefan Novák, Mária Dvorčáková zo Spišskej Novej Vsi a Kazimír Krivoš z Liptovského Mikuláša zúčastňujú pietnej spomienky Jáchymovské peklo v Jáchymove.

Koncom novembra 2010 sa pod patronátom regionálnej organizácie PV ZPKO v Žiline konal seminár na tému: História pamätníkov a pamätných tabúl obetiam komunizmu, spojený so zasadnutím Republikovej

rady na Liptove. Okrem spomínaných podujatí, ktoré usporiadalo ústredie PV ZPKO, regionálne organizácie a pobočky, podieľali sme sa na rôznych akciách či už pri odhalení pamätníkov alebo pamätných tabúl.

V Trenčíne každoročne si vo februári regionálna organizácia PV ZPKO uctieva výročie popravy študentov Púčika, Tunegu a Tesára pri tabuli v aule trenčianskeho gymnázia. V tomto roku k našej tabuli pribudla nová, ktorú nainštalovala KPVS za prítomnosti predsedu KDH Jána Figeľa.

Pri bráne ilavskej väznice organizuje každoročne regionálna pobočka spomienku na tam väzneného biskupa Jána Vojtaššáka a spomienku pri tabuli venovanej politickým väzňom, väzneným v tejto pevnosti. Veľkú zásluhu na inštalácii pamätných tabúl má bývalý predseda organizácie politických väzňov Jožko Nemlaha.

V Trnave bol zásluhou bývalého predsedu organizácie Aladára Salviáneho odhalený pamätník politickým väzňom, v Poprade predseda organizácie Zolo Kukula spolu s členmi organizácie a zástupcami mesta kladie každoročne kyticu kvetov k pamätníku, ktorý bol postavený jeho zásluhou.

Mimoriadne aktívna v uplynulých dvoch rokoch bola regionálna pobočka v Žiari nad Hronom. Predsedníčka Gita Zimanová z vlastnej iniciatívy zaslala v roku 2009 list ministrovi školstva s prosbou, aby vydal na všetky školy na Slovensku pokyn, aby politici väzni mali vstup do škôl za účelom podávať pravdivé informácie o ich živote v päťdesiatych rokoch. Besedy so žiakmi stredných škôl potom s úspechom organizovala G. Zimanová a člen výboru Ing. Július Homola.

V septembri 2009 ÚPN začal vydávať dekréty účastníkom protikomunistického odboja.

Pokračovanie na 6. strane

Pribúdajú účastníci protikomunistického odboja

Dokončenie z 5. strany

Podľa paragrafu 11 zákona č.219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji a podľa paragrafu 8 zákona č. 553/2002 Z.Z. o pamäti národa ÚPN rozhoduje o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja. Tento štatút je oprávnený získať občan, ktorý sa v období rokov 1944-1989 postavil na odpor proti komunistickému režimu. ÚPN o priznaní štatútu rozhodoval na základe písomnej žiadosti. Údaje z dotazníka overoval vyhľadávaním príslušných dokumentov v archívoch na Slovensku i v zahraničí. Pri skúmaní oprávnenosti žiadosti zisťoval aj možné prekážky, ktoré sú uvedené v zákone. Aj keď sa predpokladalo, že počet žiadostí bude mať oproti roku 2008 a 2009 klesajúcu tendenciu nestalo sa tak, a v roku 2010 prijal ÚPN ďalších 77 žiadostí.

Zľava Anton Malacký a Félix Nežtrák. Foto Vlastimil Morávek

Problémom aj naďalej bola nekompletnosť požadovaných dokladov. Pokiaľ ich žiadateľ nepredložil ku svojej žiadosti, bolo ich potrebné vyžiadať v príslušnom archíve. K 31.12.2010 ÚPN evidoval 54 dožiadaní bez spätnej odozvy žiadateľov, pri 43 žiadostiach chýbala fotografia, v 33. prípadoch kópia rehabilitačného rozhodnutia, v 26. prípadoch nebol vyplnený dotazník, v 5. nebola doložená kópia času stráveného v PTP, a stalo sa aj to, že v ži-

Diskutuje Kvetoslav Gregor z Čadce.

Foto Vlastimil Morávek

adosti chýbal dátum a miesto narodenia. ÚPN k 31.12.2010 priznal postavenie účastníka protikomunistického odboja 371 osobám. Najpočetnejšiu kategóriu však tvorili osoby zaradené do PTP.

V roku 2009 začal ÚPN priznávať oprávneným žiadateľom aj postavenie veterána protikomunistického odboja podľa zákona č. 58/2009 Z.z. K 31.12.2010 udelil ÚPN tento štatút a vydal preukaz veterána protikomunistického odboja 289 osobám.

V apríli 2009 bol Národnou radou SR zvolený Arpád Tarnóczy do Správnej rady ÚPN a vo februári 2010 aj Anton Malacký. Zastúpenie predstaviteľov PV ZPKO v Správnej rade ÚPN má podstatný význam pre činnosť tohto ústavu, hlavne pokiaľ ide o objasňovanie zodpovednosti za zločiny spáchané komunistickým režimom. V októbri 2010 sa zvolení členovia Správnej rady ÚPN za PV ZPKO stretli so zástupcami ÚPN a rokovali o zmene výsluhových dôchodkov bývalých pracovníkov ŠtB.

V novembri 2009 a 2010 predsedníctvo PV ZPKO usporiadalo pietnu spomienku na obeť komunizmu pri Pamätníku umučených a popravených politických väzňov na Ružinovskom cintoríne v Bratislave. Na obidvoch podujatiach sa zúčastnil

prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič, predstavitelia politických strán, diplomatických zborov ako aj cirkevného a spoločenského života.

Vo februári 2010 predsedníctvo PV ZPKO rokovalo s vtedajším primátorom mesta Bratislavy Andrejom Ďurkovským o investičnom zámere rozšíriť pamätník. Realizácia je zatiaľ v nedohľadne.

V januári 2010 členovia predsedníctva rokovali s predstaviteľmi Ministerstva vnútra SR o možnosti získania finančných prostriedkov pre činnosť PV ZPKO. Stalo sa tak kvôli tomu, že organizácii chýbali prostriedky na nutné výdavky, ako odvody do sociálnej poisťovne, zdravotných poisťovní, úhrady faktúr a pod. Situácia sa však opakuje aj tento rok. Avizované krátenie finančných prostriedkov o 30 % sme zobrali na vedomie.

Naša organizácia je členom Medzinárodného združenia bývalých politických väzňov INTER ASSO. Arpád Tarnóczy a Peter Bielik sa zúčastnili jeho 18. zasadnutia v rumunskom Brašove a tohto roku v Berlíne sa zúčastnili Július Porubský a Peter Bielik.

Republikovou radou 20.4.2011 bola za šéfredaktorku SVEDECTVA zvolená Eva Hromjáková.

Anton Malacký
podpredseda PV ZPKO

Zo správy o hospodárení za roky 2009 a 2010

Hľadanie priorít na zoštíhlený rozpočet

Na rok 2009, prostredníctvom rozpočtu MV SR, mala naša organizácia pridelenú dotáciu vo výške 147 372,00 eur. V oblasti vlastných zdrojov sme dodržali zásadu určenú MV SR 5%, túto sme splnili na 120,8% v hodnote 17 647,00 eur. Táto čiastka sa skladá: (v eurách) odpredaj SVEDECTVA 7 139,30; odpredaj členských známok 1 021,91; sponzorský príspevok OZ z lásky k človeku 1 810,39; 2% podiel z vyplatenej dane 948,18; príspevok MÚ Čadca 497,90; likvidácia účtov OP ZPKO po 1.7.2009 3 327,08; príspevok MÚ Žilina 250; príspevok MÚ Ružinov 2 000; od našich členov a priaznivcov 652,32.

Výdavky počas roka, vrátane vlastných zdrojov boli nasledovné: Organizovanie pietnych a spomienkových akcií 11 022,42, publikovanie materiálov; vydávanie SVEDECTVA, expedícia, tlač, honoráre 14 611,60; poskytovanie pomoci politickým väzňom a občanom, nájomné, DOPČ, čl. poplatok INTER ASSO, mater. výdavky, cestovné, poštovné 136 328,14; IX. snem PV ZPKO 1 606,75; účasť na medzinárodnom kongrese INTER ASSO v Brašove 1 189,97; činnosť výkonných orgánov – réžia krajských a okresných pobočiek 7 776,24; starostlivosť o členov stravné lístky 1 017,02; mzdy 72 069,60; poisťné fondy (sociálne a zdravotné poisťenie) 22 883,04; ostatné režijné náklady, telefónne poplatky, opravy, služby 29 785,52.

Na IX. sneme PV ZPKO v r. 2009 bola schválená novela Stanov, taktiež smernice pre hospodárenie s finančnými prostriedkami platné od 1.7.2009. Od tohto dňa organizácia pracuje podľa novej úspornej koncepcie. Zvykáme si na odlišnú organizáciu práce, kde z centra každého regiónu sa zabezpečuje organizačne aj finančne činnosť všetkých regionálnych pobočiek. Išlo hlavne o to, aby sme po znížení členskej základne v organizácii vynakladali finančné prostriedky maximálne úsporne. Preto boli zrušené účty v peňažných ústavoch pobočiek v regiónoch, kancelárie a funkcie hospodárov. Znížený stav pracovníkov o dvoch, bol aj v Ústredí.

Pre rok 2010 bola našej organizácii na základe podmienok Zmluvy s MV SR poskytnutá dotácia vo výške 160 000 eur, čo bolo oproti roku 2009 o 12 628 eur viac.

Stav pracovníkov v rámci celej organizácie je stabilizovaný. Evidenčný stav k 31.12.2010 bol 20, prepočítaný stav 12,4. Mzdové prostriedky v hodnote 73 560 eur, priemerný zárobok na evidenčný stav 306,50 eur a na prepočítaný stav 494,35 eur boli plnené na 100 %. Uvádzané náklady na mzdy boli čerpané pre predsedov a hospodárov regionálnych organizácií v Bratislave, Banskej Bystrici, Košiciach, Nitre, Bánovciach n/Bebravou, Trenčíne, Trnave a Žiline. Dvaja podpredsedovia Ústre-

dia vykonávajú aj funkcie predsedov regionálnych organizácií a to v Bratislave a Žiline. V ústredí okrem predsedu sú obsadené pozície vedúcej učtárne, dokumentaristu, šéfredaktora a referentky SVEDECTVA. Poplatky do sociálnej a zdravotnej poisťovne činili 23 406,20 eur. Do kapitoly materiálno technického zabezpečenia a služieb boli zúčtované náklady v hodnote 52 909,15 eur. Sú to náklady na cestovné náhrady tuzemské, zahraničné, energie, voda, telekomunikačné služby, kancelárske, hygienické potreby, tonery, vence na pietne akcie, prenájom kancelárií, odmeny pracovníkov na dohody. Najväčšie výdavky z uvádzanej sumy boli náklady na publikovanie materiálov, vydávanie a expedícia časopisu SVEDECTVO v hodnote 11 949,53 eur a semináre uskutočnené v Smoleniciach, Levoči a Bobroveckej doline v hodnote 7 434,70 eur.

Zámer rekonštrukcie a rozšírenie panelov Pamätníka popravených a umučených politických väzňov na Ružinovskom cintoríne, na doplnenie mien obetí odvečených do gulagov v bývalom Sovietskom zväze sa nepodarilo uskutočniť pre nedostatok finančných prostriedkov, preto vyčlenené finančné prostriedky na tento účel sme museli vrátiť.

Vlastné príjmy v priebehu roka 2010 sa nám podarilo splniť na 136,6% v hodnote 13 798 eur. Tieto prostriedky boli použité na dofinancovanie pietnych spomienok, publikovanie materiálov v Svedectve, tlač členských známok, občerstvenie na pracovných poradách.

V dňoch od 16.2.2010 do 5.3.2010 bola v našej organizácii vykonaná kontrola účtovných dokladov zamestnancami oddelenia ekonomickej a finančnej kontroly sekcie inšpekčnej služby MV SR.

Pokračovanie na 8. strane

Pohľad na delegátov snemu.

Foto Vlastimil Morávek

XIX. zjazd Medzinárodného združenia bývalých politických väzňov a obetí komunizmu

Východný blok v Berlíne

V Berlíne sa v dňoch 14. – 17. júna tohto roku stretli zástupcovia z bývalých socialistických štátov združených v INTER-ASSO na svojom XIX. zjazde.

Medzinárodné združenie bývalých politických väzňov a obetí komunizmu (INTER-ASSO) združuje jednotlivé spolky postihnutých osôb krajín bývalého východného bloku v Európe. Ak je v niektorom štáte viac takých spolkov, v INTER-ASSO môže byť len hlavná z nich. Ich zástupcovia sa každoročne stretávajú a poskytujú si navzájom najnovšie informácie.

Jedným z cieľov organizácie je presadiť dekomunizáciu aj na medzi-

národnej úrovni. Na zjazde v Berlíne sa zúčastnili zástupcovia z Albánska, Bosny a Hercegoviny, Estónska, Chorvátska, Litvy, Lotyšska, Maďarska, Moldavska, Nemecka, Rumunska, Slovenska a Slovinska. PV ZPKO na zjazde zastupovali Július Porubský a Peter Bielik.

Miestom stretnutia bola budova Spolkovej nadácie na spracovanie diktatúry Zjednotenej socialistickej strany Nemecka. Okrem vzájomného informovania sa o novostiach vo svojich štátoch, si účastníci vypočuli správu o činnosti predsedníctva, referát pracovníkov nadácie Anny Kaminskej o spracovaní komunistickej minulosti na európskej úrovni a v Európskom parlamente a správu Jensa Hüttmanna o medzinárodnom po-

rovnání vysleťovania komunistických diktatúr v školských učebniciach. Delegáti zjazdu si uctili obeť protikomunistického povstania 17. 6. 1953 pietnou spomienkou za účasti spolkového ministra vnútra Hansa-Petra Friedricha. Navštívili pracovisko počítačovej rekonštrukcie roztrhaných dokumentov nemeckej tajnej polície, ako aj tajnú väznicu tejto polície. Boli tiež hosťami berlínskeho starostu Klausu Wowereita.

Na záver zjazdu prijali delegáti rezolúciu, určenú predovšetkým európskym inštitúciám a veľvyslanectvám, v ktorej vyzývajú európsku spoločnosť, aby sa začala stavať ku komunistickému systému tak, ako k nacistickému.

Peter Bielik

Spomienková snímka z Berlína.

Foto archív autora

Hľadanie priorít na zoštíhlený rozpočet

Dokončenie zo 7. strany

V záverečnej správe z kontroly sa konštatuje, že vykonanou finančnou kontrolou nebolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych ani interných predpisov, vydaných na ich základe.

Pre rok 2011 sme na základe zákona č.526/2010 Z.z, požiadali MV SR o poskytnutie dotácie na činnosť a napĺňanie úloh našej organizácie v sume 160 000 eur. Začiatkom mája sme sa dozvedeli, že nám MV SR kráti požadovanú dotáciu o 30% na sumu 116 200 eur, čo pred-

stavuje zníženie o 43 800 eur oproti roku 2010. Na základe tejto informácie vedenie organizácie prijalo okamžité úsporné opatrenia a znížilo výšky miezd pracovníkov Ústredia, predsedov a podpredsedov regionálnych organizácií o 15%. Projekt, ktorý bol pre rok 2011 predložený MV SR, bude musieť vedenie organizácie z dôvodu zníženia dotácie prehodnotiť a prijať zásadné opatrenia na prioritné aktivity v priebehu roka.

Anna Fodorová

podpredsedníčka PV ZPKO pre ekonomiku

Kde ste boli, vážení...?

Vládne nám horúce le-to, horúco je aj v parlamente, horúco zvykne byť človeku pri sledovaní spravodajstva a najmä toho, čo všetko sa na tom našom nevel'kom Slovensku dokáže udiat' za jediných 24 hodín.

Je toho naozaj dosť, čo nám môže dvíhať tlak, aj dosť toho, čomu už prestávame rozumieť. Najmä my a vy, teda tí skôr narodení. Ale azda by som mala byť už konkrétnejšia. Nech sa páči...

Dovoľte položiť otázku

a to, pravdaže, najmä tým našim vyvoleným a zvoleným. Otázku, ktorá je tu už v titule týchto riadkov - kde ste a kde vôbec mienite byť, vážení, ak ignorujete všetko, čo súvisí s národom, jeho históriou, kultúrou, bojom našich predkov (a ten nebol ani krátky ani bez obetí) za svojbytnosť svojho národa? Kde ste boli pri tom júnovom 150. výročí Memoranda národa slovenského, akéže to úžasné zaneprázdnenia ste mali a aké výhrady proti tým, čo sa tu starali o to, aby sme, napríklad, ešte dnes mohli hovoriť po slovensky? Riešenie rómskej otázky na Spiši, či Ružový pochod homosexuálov bol dôležitejší? Asi áno, keď nebolo času ukázať najmä mládeži, čo je dôležité, k čomu sa treba vracat' a o čom hovoriť.

Neviem, čo majú naše deti a naši mladí v školských osnovách. Neviem, čo sa vôbec učia o vlastnej minulosti, isté je, že o nej nevedia vôbec nič a ešte sa tomu na obrazovke z chuti smejú. Ozaj, čomu sa vlastne smejú? Svojej intelektuálnej biede? Lebo tá tu je, ak nevieme povedať z čoho sme vyšli!

Celý svoj školský a študijný život prežila moja dcéra v socializme. Napriek tomu mala výborného učiteľa slovenčiny na strednej škole a vynikajúceho profesora histórie na fakulte. A ja vám prisahám, že na tej fakulte

vedeli pomaly aj to, v ktorej lavici a či pri okne, alebo dverách sedel v tej uhroveckej škole Ľudovít Štúr! A že ho títo vysokoškoláci uctievali natoľko, že si želali po odhalení Bártfayovho súsošia pri Dunaji len jedno: mať sádrový odliatok jeho hlavy. To bolo, prosím, za socializmu a to boli vtedy naši študenti!

Jure Knezovič.

Foto Vlastimil Morávek

Jazyk – základ a odkaz

S tým všetkým, vyššie napísaným, súvisí aj slovenčina, tento základ bytia národa, teda materinská reč. To, čo s ňou v ostatných rokoch robíme, je až na neuverenie. Ak si musím v Slovenskom rozhlase vypočuť od skúsenej redaktorky, že do kasína v Monte Carlo chodia ľudia „tu“ a nie „sem“, vstávajú mi vlasy na hlave dupkom. Ak už ani v tom spravodajstve, najmä tej „najsledovanejšej“ súkromnej televízie, nevedia ani skloňovať, ani čiasovať, pýtam sa: páni učitelia, čo robíte v tých základných školách? O tom, či sa učiť angličtinu od prvej, alebo tretej triedy, sa tu vedú diskusie, ale nikto sa už nezaujíma o to, ako tú našu slovenčinu ovláda, napríklad, ten tretiak?!

Mohla by som pokračovať. Hoci s prechýľovaním ženských priezvisk, ktoré najmä mnohé z medializovaných „star“ odmietajú (najmä tie, pochádzajúce z našej najväčšej menšiny)

a tým si dokazujú – ozaj, čo vlastne? Ak je u nás ženské priezvisko zakončené raz slabikou „ová“ tak to má byť tak a nie inak. A zasa otázka: čo robia v Jazykovednom ústave SAV, tejto ustanovizni s právom hrdou tradíciou, keď sa neozývajú? Keď si (hoci v kultúrnych rubrikách médií) nepresadzujú aspoň z času na čas miesttečko, kde by uvádzali na správnu mieru všetko, čo nesprávne sa v našom jazyku deje. Ani nie v ňom, ale s ním. Ako chceme ovládať cudzie reči, keď nevieme pomaly už ani tú svoju vlastnú?

Odkaz trpiacich generácií

Teda vás všetkých, čo ste za slobodu trpeli, obetovali zdravie a roky života vo väzeniach a gulagoch, ten odkaz je jednoznačný: brániť si svoj národ, jeho slobodu, jeho vieru, všetko to, čo tvorí jeho podstat'. Odchádzajú generácie, ktorým toto všetko bolo jasné a, žiaľ, odchádzajú osobnosti. Ak tu ešte niektoré máme, málo sa o nich hovorí, píše, málo sa vie. Tu nikomu ani na um nezíde, aby sa zamyslel nad seriálom typu toho českého, čo sa volal Vyprávěj, patril k nasledovanejším programom v Čechách a bol „len“ o tom, čo všetko sa dialo u našich susedov a teda vtedy aj u nás tých vyše štyridsať rokov. Už roky o tom píšem v tomto časopise, už roky viem, že nebyť besied členov tejto organizácie a pamätníkov boja proti komunizmu v našich školách, nebolo by ničoho. Lebo nie mladí sú na vine, že nevedia nič o Memorande, že pomaly nevedia správne po slovensky a teda že vôbec nič nevedia o tom, čo všetko tu bolo treba vytrpieť, aby sa oni mohli učiť – angličtinu! A potom, ovládajúc ju, odchádzajú za hranice za lepšími zajtrajškami...

Je to veľmi smutné, ale je to tak. Lenže aj vás, aj nás všetkých sa raz niekto opýta: Kde ste boli, vážení, keď ste dovolili takto masovo na to všetko zabudnúť? Keď ste málo spomínali a málo hovorili o tom, čo bolo.

Eva Laucká

Najkrajší okamih života? Privítanie Nového roku 1993!

JUDr. Július Porubský je rodákom z Turca. Maturoval za Slovenského štátu i po vojne. Skončil Právnickú fakultu UK v Bratislave, ale k praxi právnika ho komunistický režim nepustil. Ani po roku 1968. Prekážalo mu predovšetkým jeho kresťanské ukotvenie a vrelý vzťah k vlasti. Už rok po vysokej škole sa dostal do rúk Štátnej bezpečnosti, spoznal podzemie bratislavských a pražských väzníc, za svoje mravné postoje bol odsúdený, väznený. Stal sa prvým predsedom Konfederácie politických väzňov, ale nemyslí si, že je vybojované. Naopak, tvrdí, že ideme stále do horšieho... Žije v Bratislave s dvoma dcérami.

Dokončenie z

V dedine nikomu nič nepovedal, len nášmu starému otcovi rozprával, čo prežil za 20 rokov sovietskej moci.

Ako žili vaši rodičia?

Moji rodičia boli roľníkmi. Žili sme v Slovanoch. Starý otec ako obchodník založil s ďalšími spoločníkmi, ktorí s ním obchodovali v Rusku, Konzum, obchod pre domácnosť. Vložili do tohto obchodu všetko, veľa peňazí si požičali. Ale obchod nešiel, bola bieda, za prvej republiky nesplatili ani korunu na istine. Len úroky. Neskôr, za Slovenského štátu, za dva roky splatili celý dlh.

Čo nasledovalo, keď vás zobraли tajní?

Pred našim domom sa zhĺkla celá dedina a keby som bol dal pokyn, tak to auto zlikvidujú. Upokojoval som ich, ale stáli tam, kým sme neodišli. A v aute, hneď keď sme minuli zástup ľudí, mi nasadili filcové okuliare, aby som nič nevidel. Zaviezli ma do

V spoločnosti arcibiskupa Jána Sokola.

Foto Anton Malacký

Žiliny, dokonca s húkačkou. A na ďalší deň do Bratislavy. Začal sa mi iný život.

Aký?

Najskôr na Špitálskej u dvoch levov. Hneď ma začali mlátiť, nadávať do špinavých sviň. Možno, že to bolo dobre, lebo som sa zaťal a nedostali zo mňa nič.

Čo sa vás pýtali?

„Ty sviňa jedna, špión jeden. Čo ste organizovali? Dám ťa do temnice a tam prídeš k rozumu.“ A naozaj ma dali dolu, bol som tam sedem či osem dní. Na samotke, v tme, s polovičnou stravou, v prázdnej cele. Keď som si zdriemol, hneď koplí do dverí. Nevedel som, prečo ma zavreli, čo bolo aj šťastie, lebo keby som vedel, možno by som sa zľakol a rozprával, ako doktor Staríček a Jukl. Celé štyri roky môjho zaistenia som mal referenta evanjelika, ktorý vedel, že sme tam neprávom a bol z toho nešťastný. Mal nás viacerých. Nakoniec spáchal samovraždu.

On vás vyšetroval?

On. Ale vyšetrovanie bolo striedavo v Bratislave a v Prahe na Ruzyni.

Môj vyšetrovateľ cestoval so mnou. Niečo sa dozvedeli od Staríčka a Jukla a potom na mňa naliehali, Porubský, toto už vieme, tak povedzte o tom niečo. Takýmto štýlom na nás tlačili. Štyri roky. Mne sa po celom tele vyhodili hnisavé pluzgriere. Nemal som poriadnu stravu, psychicky som bol na dne, neviem, keby to bolo pokračovalo, či by som nebol povedal, čo chceli počuť.

Kde to bolo horšie, v Bratislave alebo v Prahe?

V Prahe. Nakoniec ma odsúdili ako špióna, dostal som šesť a pol roka, odvolal som sa, Najvyšší súd potvrdil rozsudok. Priznali sme sa všetci, dokonca na odporúčanie pátra Františka Paňáka, ktorý nám cestou na súd povedal, že si aj tak nepomôžeme. Dostal som sa do Jáchymova.

Nepokúsili ste sa počas výkonu trestu požiadať o skrátenie?

Rodičia tak urobili, poslali žiadosť na prokuratúru do Bratislavy i Karlových Varov a tam vyhovelí žiadosti, Bratislava ju zamietla.

Pokračovanie na 21. strane

Jáchymovské peklo

Každý rok v máji sa stretávajú bývalí politickí väzni Čiech, Moravy a Slovenska na pietnom akte v Horním Slavkove a Jáchymove. V tomto roku to bolo už XXII. stretnutie. Z našej organizácie Zväzu protikomunistického odboja sa pietneho aktu zúčastnilo 7 členov, a to z regiónu Košice, Žilina a Nitra.

Program sa začal 27. mája presunom účastníkov štyrmi autobusmi z Karlových Varov do Horního Slavkova. Na cintoríne v meste je pochovaných 11 politických väzňov, ktorí boli zastrelení pri hromadnom úteku, resp. boli následne za tento útek popravení. Pietny akt sa začal kladením vencov, príhovorom primátora mesta a pátra Huga. Po modlitbe za zavraždených politických väzňov zaznela slovenská a česká štátna hymna.

Z Horního Slavkova smerovali účastníci stretnutia do Ostrova - Dolní Žďár. Pietny akt sa uskutočnil pri NKP. K prítomným sa prihovoril primátor mesta Ostrov a nasledovalo polozenie vencov a kvetov k pamätnej tabuli umiestnenej na Veži smrti, prehliadka výstavy zriadenej vo Veži smrti a recitál Evy Hencychovej.

Svätú omšu za popravených, zavraždených a žijúcich politických väzňov celebrol na druhý deň plzenský biskup v kostole sv. Jáchyma v Jáchymove. Po svätej omši nasledovalo kladenie vencov k pamätníku Brána ku slobode za účasti vojenskej hudby a čestnej stráže. Po prejavoch zástupcu vlády, senátu, primátorov mesta Jáchymov a Ostrov, ministrov a poslancov bol pietny akt ukončený slovenskou a českou hymnou.

Organizáciu tohtoročného stretnutia zabezpečovala predsedníčka

Na pietnej spomienke sa zúčastnili nielen politickí väzni, ale aj ľudia, ktorí vedia, že nesmieme zabudnúť...

Foto Kazimír Krivoš

karlovarskej pobočky KPVČ pani Vlasta Prieslová.

V tomto roku na námestí pri pamätníku Brána ku slobode sa zišlo vyše tisíc účastníkov: bývalí politickí väzni, ich rodinní príslušníci od najmladších po najstarších, predstavitelia štátu a cirkvi, príslušníci armády, miestni politici a občania mesta Já-

chymov, aby si zaspomínali na utrpenie ľudí, ktorí v päťdesiatych rokoch minulého storočia núteno pracovali v uránových baniach, v ktorých zažili neľudské pracovné podmienky, ponižovanie zo strany dozorcov a hlad. Z úst zástupcov českého štátu odznelo, že vláda ešte neurobila všetko, aby zmiernila krivdy spáchané bývalým politickým väzňom. Vládna koalícia pripravuje zákon o treťom odboji, podľa ktorého okrem iného každý politický väzeň by mal dostať odškodné sto tisíc korún a pozostalí polovičnú čiastku. Zákon by mal platiť od 17. novembra 2011.

Treba podotknúť, že politickí väzni v Česku už niekoľko rokov dostávajú mesačne 2500 korún na zmiernenie svojich zdravotných a sociálnych krív spáchaných na nich v päťdesiatych rokoch.

Slovenská vláda pravdepodobne usúdila, že slovenskí politickí väzni boli odolnejší a neutrpejú zdravotnú, sociálnu ani spoločenskú ujmu. Ale predsa predstihla českú vládu. Na Slovensku už máme zákon o treťom odboji. Na papieri.

Štefan Novák

predseda RO PV ZPKO Košice

Delegácia PV ZPKO zo Slovenska je pripravená položiť kyticu k pamätníku väzňov komunizmu.

Foto Kazimír Krivoš

Levočania nezabúdajú

Pri príležitosti 62. výročia Levočskej vzbury a 7. výročia odhalenia pamätnej tabule popraveným, umučeným a prenasledovaným v rokoch 1945-1989, usporiadala RP PV ZPKO v Spišskej Novej Vsi 23. júna tohto roku pietnu spomienku na Mestskom cintoríne v Levoči.

Podujatie zorganizovala Mária Dvorčáková, ktorá sa zhostila aj úlohy moderátorky.

Na pietnej spomienke sa okrem bývalej politickej väzenkyne komu-

nizmu Márie Repákovvej, politických väzňov i členov RO PV ZPKO a hostí zúčastnil aj primátor mesta Levoče Ing. Miroslav Vilkovský, profesori i študenti Gymnázia sv. Františka Assiského v Levoči a Strednej pedagogickej školy v Levoči.

Spevácky zbor Juventus pedagogika, pod vedením dirigenta Mgr. art. Igora Gregu a PaedDr. Jozefa Jendrichovského, zaspieval slovenské hymnické piesne.

K účastníkom podujatia sa prihovorili Fridrich Fritz, predseda regionálnej pobočky, Štefan Novák, predseda regionálnej organizácie i moderátorka Mária Dvorčáková. **(red)**

Pavol Brodňanský venoval báseň svojmu priateľovi Leopoldovi Šidovi, väznenému v Jáchymove.

Poldíkovi:

*Keď deti ešte, sbror sme si dali
a čas nám puto zo skál ukoval;
keď v mračnách búrky pri sebe sme stáli
a bránili - už oslabený val;
nech dni a roky čo svet budú deliť;
do srdc nám vísnu kvety pravdy len,
a ešte viacej dokážu nás stmeliť,
by nikdy, nikdy nenarástol blen
na poli, v ktorom tiekla naša krv.
Nech ten, čo chcel by kroky naše deliť,
pri súde Božom vidí svoju krv!*

Pavol

2. 7. 11.

Pavol Brodňanský

Poldíkovi

**Keď deti ešte, slovo sme si dali
a čas nám puto zo skál ukoval;
keď v mračnách búrky pri sebe sme stáli
a bránili - už oslabený val,
nech dni a roky čo svet budú deliť,
do srdc nám vísnu kvety pravdy len,
a ešte viacej dokážu nás stmeliť,
by nikdy, nikdy nenarástol blen
na poli, v ktorom tiekla naša krv.
Nech ten, čo chcel by kroky naše deliť,
pri súde Božom vidí svoju krv!**

Zatýkali aj vo Vlkolínci

Uplynulo 60 rokov od zatknutia pátra Pavla Horského vo Vlkolínci. Po pätnástich rokoch mu súd odpustil zvyšok trestu.

Horský, ako mnoho iných, sa stal obeťou komunistického režimu. Členovia RP PV ZPKO v Liptovskom Mikuláši si uctili jeho pamiatku položením kvetov, zapálením sviečok a modlitbou pri pamätnej tabuli na kostole Navštívenia Panny Márie vo Vlkolínci.

Kazimír Krivoš

Pri pamätnej tabuli pátra Pavla Horského.

Foto archív autora

Stali sme sa nežiadúcim elementom

III. časť

Keď za nami zaklapla väzenská brána, vodič zastavil, a jeden z mužov, ktorí sedeli na zadnom sedadle vedľa mňa zavelil - vystúpiť. Pevne ma chytil za rameno a ťahal k budove. Na druhom poschodí ma posadil do miestnosti s jedným písacím stolom a prikázal čakať. Na chodbe som počula veľký ruch, vravu, povely. Búrka vonku neprestávala, voda sa liala po sklách jediného okna v miestnosti a ja som mala pocit, že som sa ocitla v akomsi inom, neskutočnom svete. Asi po pol hodine začali do miestnosti vchádzať muži, ani neviem koľko ich bolo, mlčky si ma obzerali a po chvíli bez jediného slova odišli.

Následne vošiel muž, povedal, že je náčelník väznice, že za chvíľu mi prinesú písací stroj, a prikázal, aby som opísala, kde a kedy som sa zoznámila s Emilom Švecom a Antonom Považským a akú protištátnu činnosť sme vykonávali. A odišiel. Za pár minút priniesla písací stroj žena v uniforme, povedala, že jej to prikázal súdruh náčelník Šutvaj a odišla. Veľký ruch na chodbách stíchol, ostala som sama, a v tej chvíli som dostala obrovský strach. Uvedomila som si, že som sa ocitla v sieti bezcitných manipulátorov. Nemala som strach o seba, ale o svoju rodinu, rodičov, súrodencov a snúbenca. Ved' za pár dní sme sa mali brať. Vedia vôbec, čo je so mnou?

Začalo svitať a ja som nenapísala ani riadok. Asi o ôsmej hodine prišiel náčelník, a keď videl, že som nič nenapísala, zavolať pisárku, začal klásť otázky. Výsluch trval asi dve hodiny, potom pozval dozorca, aby ma odviedol. Odovzdal ma dozorkyni, tá mi prikázala vyzliecť civilné šaty a obliecť tepláky, na ruky mi nakládla deky a odviedla do cely. V tom momente som sa prestala ovládať, deky som pustila na podlahu, padla som na ne a rozplakala sa. Ani som si nevyšmala,

Anna Fodorová po prepustení z väzenia.

že v cele je ešte jedna žena, ktorá ma začala tíšiť, že všetko bude v poriadku, aby som sa priznala, aby som jej porozprávala, čo sa vlastne stalo, určite ma pustia domov. Hneď som si uvedomila, kto je táto žena, a akú má úlohu. Po dvoch dňoch ma predviedli na výsluch. Keď som sa vrátila do cely, moja utešovateľka už bola preč.

Denne ma vypočúvali 2, aj 3-krát. Vyšetrovatel' strácal nervy, ak sa nedozvedel to, čo chcel. Dreveným pravítkom plieskal po písacom stole, za ktorým som sedela, už som čakala, že ma ním udrie. Takto to išlo asi dva týždne, a zrazu mi začalo byť zle od žalúdka. Myslela som si, že je to od úbohej stravy a čiernej žbrndy na ráno, ale nie. Bola som gravidna. Pri nasledujúcom vypočúvaní som to oznámila vyšetrovateľovi. Ten sa mi vysmial, či si myslím že takýmto trikom sa dostanem na slobodu. Na druhý deň ma okamžite odviezli do nemocnice na vyšetrenie. Moje podozrenie sa potvrdilo. Vypočúvanie pokračovalo. Vyšetrovali aj všetkých priateľov a známych, ktorých adresy našli v mojom diári. Ani trochu mi

neverili, za akých podmienok som sa s nimi zoznámila.

Vo vyšetrovacej väzbe som bola asi dva mesiace, keď mi vyšetrovatel' navrhol interrupciu a ako ma presviedčal, posunul mi pred oči formulár, aby som ho podpísala. Vraj ak budem spolupracovať, budem mať veľké výhody a po procese sa dostanem domov. Keď som si uvedomila, akú podlosť odo mňa žiada, okamžite som odmietla jedno aj druhé. Hneď v tú noc ma trikrát predviedli na výsluch, a tak to išlo aj ďalšie noci. Pravítko plieskalo intenzívnejšie a lietalo aj okolo mojej hlavy. Trvalo to celý týždeň.

Asi po troch mesiacoch ma odviedla dozorkyňa, prikázala obliecť si civilné šaty a vyviedla ma pred budovu. Dvaja dozorcovia ma hrubo chytili za ramená, a vysadili do pripraveného „zeleného antona“. Strčili ma do úzkej kabínky, ktorých bolo v aute niekoľko. Ocitla som sa v tme. Počula som, ako bez slov nakladajú ďalších „pasažierov“. Ešte raz sa otvorili dvere kabíny, k nohám mi hodili papierové vrečko, asi výbavu na cestu a auto sa pohlo. Tma, sedačka bola napevno, takže sa nedalo postaviť.

V zákrutách bola cesta neznesiteľná, myslela som len na moje dieťaťko a stokrát som si hovorila, že to musím vydržať. Po niekoľko hodinovej ceste sme zastali, kabína sa otvorila a mňa oslepilo svetlo, i keď už bol podvečer. Viedli ma ako prvú po chodbách starej budovy. Dozorca mi vyčítal, prečo som nezjedla stravu z papierového vrečka, ktoré niesol v ruke. Zaviedol ma do veľkej cely, povedal, že to bude moja večera, ztvoril oceľové dvere a odišiel. Lôžko pozostávalo zo starého matraca a deky. Konečne som sa mohla natiahnúť. Prebrala som sa až ráno, na rachot pri otváraní oceľových dverí.

Pokračovanie na 18. strane

Strach ochorieť

S rozčarovaním prijímajú politickí väzni protikomunistického odboja informácie o platbách za zdravotnícke služby. Najmä bývalí politickí väzni majú podlomené zdravie v dôsledku krutých podmienok v komunistických žalároch a dnes sa musia obávať toho, aby sa nemuseli ísť liečiť do nemocníc, lebo ich dôchodky by neunesli financovanie pobytu na nemocničnom lôžku. Kde sú médiá? Prečo sa nepostavia proti bezbrehému liberalizmu?

Ešte si pamätáte sľuby Mikuláša Dzurindu na zmenu a cestu k lepšiemu a vraj plnohodnotnému životu!!! Dnes nám „vláda“ pani Radičovej opäť ponúka lepší a plnohodnotný život s podmienkou – vydržať. Avšak pre mnohých z nás budú v krátkom čase aj základné potraviny luxusom. Niet týždňa, aby sa neobjavila „informácia“ o tom, čo od zajtra bude drahšie i o škodlivých potravinách. Vláda nerobí kroky, aby podporila malých a stredných výrobcov, schopných a ochotných dodávať na náš vnútorný trh zdravé a chutné potraviny, ovocie a zeleninu bez toho, aby boli zdraviu škodlivé. Aj v časoch totality sme mali vyspelé poľnohospodárstvo. Liberalizmus – je už jedno z ktorých strany prišiel, všetko zlikvidoval.

Je paradoxom, že sa umožnila existencia malých a stredných podnikateľov, ale vzápätí sa urobilo všetko preto, aby veľké obchodné reťazce týchto malých a stredných podnikateľov zlikvidovali.

Pýtam sa, prečo náš štát nemá svoju vlastnú banku výlučne pre slovenských občanov? Takú, ktorá by v hotovosti prijímala úspory občanov za únosných podmienok a v hotovosti by požičiavala slovenským občanom tiež za únosných podmienok. Tak, aby mala na svoje vlastné náklady a vlastné výdavky, a ktorá by nešpekulovala s akciami a nebola vôbec prepojená na cudzie bankové domy. Takáto banka by vôbec nemohla mať finančné problémy s nedostatkom finančnej hotovosti.

Obávam sa, že počas existencie súčasnej vlády nemôžeme očakávať pozitívne správy. Denne počúvam od

Július Porubský má vždy čím zaujať.

Foto Vlastimil Morávek

spoluobčanov, že súčasná vládna koalícia nevie vládnuť. Dočkajú sa bývalí politickí väzni vlády, ktorá by prispela k tomu, aby nemali strach zo svojho zdravia, zdravia svojich rodín a aj strach z každého rána, či budú mať v tento deň čo dať do úst? Dočkajú sa občajnej slušnosti politikov voči občanom, ale aj v médiách?

Marián Burík, Ilava

Mikloško proti Sokolovi

Bývalí politickí väzni a s nimi tiež všetci statoční občania SR s uspokojením prijali správu, že obvinenia proti arcibiskupovi Jánovi Sokolovi boli falošné. Potom nás rozhorčila ďalšia správa: bývalý disident František Mikloško priznal pred súdom, že on dal do redakcie časopisu .týždeň správu, v ktorej sa tvrdilo o 500 miliónovom podvode arcibiskupa Sokola. Na základe tejto lži médiá škodoradostne oznamovali toto nehorázne osočovanie do celej republiky i za hranice Slovenska. Táto zákerná lož spôsobila veľkú mravnú škodu Cirkvi, národu a Slovenskej republike. Terajšia lútosť pána Mikloška je len malou nápravou zapríčineného zla. Jeho zákerný útok na arcibiskupa Jána Sokola možno hodnotiť ako čin podľa pomsty za vlastnecké prejavy arcibiskupa.

Marián Kubík, Nitra

Skreslená historiografia

Hovorme všade pravdu len a neu-toňme v temnosti. Tento výrok či veta platí pre všetkých nás, ktorí sa zaoberáme históriou z doby budovania socializmu. Komunistická historiografia skresľovala a zavádzala čitateľov knihami vydanými po roku 1948. Boli písané v duchu socialistického realizmu. K takým patrí aj kniha Kráľ Šumavy od spisovateľa Rudolfa Kalčíka, vydaná v roku 1960. Rudolf Kalčík sa narodil 13.9.1923 v Berehove na Ukrajine. V roku 1950 nastúpil na základnú vojenskú službu k útvarom pohraničnej stráže v Čechách na Šumave. Z tohto prostredia vznikla aj kniha Kráľ Šumavy, kde sa opisuje hrdinstvo československých pohraničníkov, hlavne členov strany. Ako spisovateľ podporoval socialistické ideály a socialistickú prax.

Patril k socialistickým bojovníkom proti vnútornému nepriateľovi a z cudziny vyslaným „narušiteľom“ štátnych hraníc. Proti domácim reakcionárom a zradcom, cudzím prvkom uprostred komunistického hnutia a porušovateľom socialistickej zákonosti. V dobe kultu osobností podporoval Leninovu myšlienku, že najhoršie nebezpečie je, keď sa proti nemu nebojuje. V rokoch 1968-1970 stál Kalčík medzi spisovateľmi, ktorí pretrvávali na socialistických a internacionalistických pozíciách.

Avšak skutočným kráľom Šumavy bol bývalý pohraničník Josef Hastl, ktorý cez stráženú hranicu v 50-tych rokoch previedol do Nemecka desiatky utečencov. Potom aj sám emigroval do USA. Žil na predmestí Chicaga. V súčasnosti sa svedectvo - faktografia z doby ochrany štátnych hraníc, keď v bývalom ČSSR bola inštalovaná železná opona, získava ťažko. Snažia sa o to zamestnanci v Česku z Ústavu pro studium totalitních režimů a na Slovensku z Ústavu pamäti národa.

Nie je však ochota bývalých pohraničníkov svedčiť. Prevládajú odpovede „taká bola doba“, ako aj „plnili sme si základnú vojenskú službu“, ba niektorí aj schvaľujú bývalý systém ochrany štátnych hraníc. Aj to svedčí o charaktere slovenského národa.

Mikuláš Tóth, Sečovce

Cyrilo-metodská tradícia, chrbtová kosť nášho povedomia

Má cyrilo-metodská tradícia niečo spoločné s politickými väzňami?

Sv. Metod bol v rokoch 870 - 873 zajatcom a väzňom vo Franskej ríši a jeho žiaci boli v roku 886 uväznení a vyhnaní z našej vlasti, ba niektorí boli predaní do otroctva. Ich utrpenie však prinieslo plody, lebo v Benátkach ich od židovských obchodníkov s otrokmi kúpili Byzantínci a tak sa slovanská kultúra a bohoslužobná reč dostala do Bulharska a odtiaľ ďalej k južným a východným Slovanom.

Naša kultúra sa rodila z prenasledovania a utrpenia, ale priniesla úžitok. Národná ideológia bernolákovcov sa tvorila z **kultúrno-civilizačnej tradície dedičstva Cyrila a Metoda** a z **národno-štátnej svätoplukovskej tradície**. Keď sa bratislavskí seminaristi na čele s **Antonom Bernolákom** obrátili s prosbou o radu a pomoc pri uzákoňovaní spisovnej slovenčiny na dubníckeho farára **Ondreja Mésaroša**, ten v októbri 1786 jednoznačne schválil ich krok, venovať pripravovanú dizertáciu sv. Cyrilovi a Metodovi. Vyjadril radosť, že toto obrodné hnutie sa hlási

k týmto tradíciám, ocenil ho ako prejav lásky k národu.

Slovenské učené tovarišstvo bolo aktívnym šíriteľom cyrilo-metodskej úcty a tradície. Celestín Lepáček dokázal, že Ján Vojtech Šimko, z prvej generácie bernolákovcov, v rukopise uchovával pieseň Nitra Milá Nitry, kde s a o Nitre tvrdí: „Ty si bola mesto Metodovo, keď tu našim otcom kázal Božie slovo.“ Kázeň Juraja Fándlyho k sviatku sv. Cyrila a Metoda v knihe Príhodné a Swátečné Kázne II. z roku 1796 v úvode zdôrazňuje, že sa na týchto svätých bratov neoprávnené zabúdalo a že Slováci im musia byť vďační za dar viery.

Juraj Fándly dáva Cyrilovi a Metodovi titul „najväčší slovenský apoštol“ a označuje ich za „svätých patrónov, ktorým sme my Slováci, po Bohu najviac poďakovať povinní.“ Zrejme v súlade s veľmi starou tradíciou, živou aj na Morave, Fándly pokladá oboch bratov za „našich najväčších a prvých biskupov“.

Kázeň svedčí o veľkom zápale za cyrilo-metodskú myšlienku, ktorú vtedy katolícku slovenskú inteligenciu ovládal, a zároveň svedčí o tom, ako úzko chápali bernolákovci prepojenie

katolicizmu a rodiaceho sa slovenského nacionalizmu.

Poetická licencia dovolila Jánovi Hollému stvárniť cyrilo-metodskú tému svojším spôsobom, trvá na kontinuite tejto tradície u Slovákov, ktorých považuje za jej hlavných, ak nie výlučných nositeľov. Hollý umiestňuje panovnícky dvor kniežaťa Rastislava na Devín, kde prijíma byzantskú misiu. Ich ohlasovanie evanjelia medzi slovenským ľudom presne lokalizuje. Jeden brat ide hore Považím a druhý ohlasuje evanjelium na slovenskom Pomoraví. Hollý zachytáva obradové aj politické spory medzi stúpenkami novej liturgie s už pôsobiacimi misionármi, podriadenými jurisdikcii franských metropol, a **hoci sám kňaz latinského obradu, jednoznačne nadržia staroslovienskej liturgii**. Podobne ako Juraj Papánek, Jauraj Sklenár, Ján Fándly, všetci katolícki kňazi, **podriadil svoje katolíctvo línii tvoriacej sa slovenskej národnej ideológii**. V almanachu Zora z roku 1836, kde Hollý publikoval svoj Životopis svätich Cirilla a Metoda slovenských blahozvestov sa nachádza prvá slovenská medirytina solúnskych bratov.

Peter Mulík

Modlitba na záver.

Foto Vlastimil Morávek

Na sneme.

Foto Vlastimil Morávek

Robotnícky prezident alebo vrah?

Druhého komunistického prezidenta Česko-Slovenska Antonína Zápotockého, tiež nazývali robotnícky prezident, hoci sa neživil prácou rúk. Skôr predstieraním a klamstvom.

Klamal aj pred veľkou peňažnou lúpežou z 1. júna 1953, keď tvrdil, že mena peňazí nebude a napokon bola a nazval ju menová reforma. Pochopiteľne, že poškodila aj robotníkov, ktorí sa postavili na odpor. Proti demonštrujúcim neváhal tvrdo postupovať. Len v Plzni, kde demonštrácie boli najväčšie (20 000 účastníkov), použil silu, pričom bolo zranených okolo 200 demonštrantov a 50 príslušníkov vládnych síl, a dodatočne bolo odsúdených vyše 300 demonštrantov.

Podobne ako mnohí komunisti, aj Zápotocký sa počas vojny ocitol v nacistickom väzení, kam sa dostal po neúspešnom pokuse ujsť z Česka do ZSSR. Pri prechode hraníc bol za-

držaný a väčšinu vojny prežil v nemeckom koncentračnom tábore Sachsenhausen. Po oslobodení z tábora a po nástupe do funkcií mal veľa príležitostí (písal aj knihy s autobiografickou tematikou) zverejniť tento svoj úsek života, ale o tom mlčal. Zrejme preto, že pôsobil ako pomocník vedenia tábora, tzv. kápo. Kápiovia mali isté výhody oproti ostatným väzňom a možno vďaka tomu Zápotocký tábor prežil.

Podľa historika Petra Kouru sa Zápotocký ako kápo podieľal na zabití Holanďanov v tomto tábore a preto Holandsko po vojne oficiálne požiadalo Česko-Slovensko o jeho vydanie pred holandský súd. V tom čase však už Zápotocký zastával vysoké funkcie v strane a štáte a k jeho vydaniu nedošlo.

Podľa tvrdenia českého emigranta Jaroslava Čáslavského v Českom rozhlase dokonca jestvovali fotografie, ako sa Zápotocký priamo podieľal na popravách v tábore. On vraj osobne tento materiál krátko po vojne prefotografoval a kompromitujúci

materiál potom odovzdal poslankyni Milade Horákovéj. To vraj malo vplyv na jej popravu, hoci ju súdili z iných dôvodov.

Dúfajme, že sa v budúcnosti objavia ďalšie pramene a minulosť „robotníckeho“ prezidenta Zápotockého sa podarí jednoznačne objasniť.

Peter Bielik

Menovú reformu v Česko-Slovensku v roku 1953 pripravovali tajne pomocou Sovietskeho zväzu. Prezident Antonín Zápotocký do poslednej chvíle ľudí ubezpečoval, že naša mena je pevná a žiadna menová reforma nebude. Nakoniec ju 30. mája 1953 vláda schválila. Reforma, ktorá vošla do dejín ako veľká peňažná lúpež, urobila zo dňa na deň z mnohých ľudí žobrákov. Prišli o všetko.

Západ reagoval na novú československú menu aj

tým, že k nám posielal balónovú poštu a v nej i tzv. hladové koruny. Vyzerali rovnako ako nové, ale platí sa nimi nedalo, pretože boli na nich nápisy: „**Hladová koruna, dar Sovietskeho zväzu. Je to dôkaz vládnej bezradnosti a úpadku päťročnice, pamiatka na to, o čo vás vlada okradla. Je to výzva k boju, povel, aby ste proti slabosti režimu postavili sílu ľudu a kládli odpor ako najlepšie môžete.**“ (red)

V. Trstenský: Nemôžem mlčať

Uverejňujeme úryvok z knihy mons. Viktora Trstenského

Knižka obsahuje množstvo dobových dokumentov a listov najvyšším predstaviteľom štátu a cirkvi. Ide o svedectvo kňaza, ktorý bol pre svoju vieru prenasledovaný a väznený komunistickým režimom. Ukážka je z listu prezidentovi ČSFR Václavovi Havlovi, zo dňa 31. júla 1990.

„Márne volanie po uplatňovaní práv slovenského národa, bezúspešné boje v tlači, na verejných zhromaždeniach, v parlamente i na medzinárodných fórach, domáhanie sa realizovania zmluvných záväzkov a sľubov, prinútilo slovenských dejateľov, aby sa zišli 6. októbra 1938 v Žiline a vyhlásili slovenskú autonómiu. Tým sa, tak sa zdalo, aspoň na čas zažehnala obava z ďalšej roztržky medzi Prahou a Slovenskom.

Pražská vláda však stratila zmysel pre realitu a hoci vzala na vedomie žilinské rozhodnutie slovenského národa a dohodla sa so Slovákmi, prijímúc pražským snemom zákon o autonómii Slovenska, súhlasila, aby bankobystrický generál českej národnosti Homola sa odhodlal na vojenský puč 10. marca 1939 a po celom Slovensku dal vylepiť plagáty, v ktorých oznamoval, že všetku moc na území Slovenska preberá do svojich rúk armáda.

Vojsko a četníctvo, posilnené od-

dielmi, ktoré si generál Homola povolal z českých krajín, obsadilo úradné budovy, na miesta slovenských úradníkov dosadilo prívržencov starého československého režimu, celé stovky slovenských národovcov zatкло a odviezlo do väzenia na Morave. Na Slovensku zaviedla vojenská vláda výnimčný stav.

Situácia teda bola veľmi napätá. Keď sa vedúci slovenského národa na čele s Dr. Tisom, Sidorom, Dr. Martinom Sokolom a inými z hodnoverného prameňa dozvedeli, že Slovensko ohrozujú zo severu armády z Poľska, ktoré v tej trme-vrme koncom roku 1938 obsadili dve obce na Orave, Javorinu na Spiši, kysucké obce a pričlenili ich k tým, ktoré Beneš zapredal Poliakom v r. 1920 za Tešínsko, z juhu sa chystajú maďarské vojská vtrhnúť na Slovensko a zo západnej strany české či nemecké, rozhodli sa v slobodne volenom Slovenskom parlamente v Bratislave vyhlásiť dňa 14. marca 1939 samostatnú Slovenskú republiku.

Slovenský národ v absolútnej väčšine s radosťou prijal toto rozhodnutie, a to tým viac, keď sa dopyčul, že pražský prezident Hácha pozval do Čiech Hitlera a požiadal ho o protektorát nad Čechmi a Moravou.“

Matica a zvrchovanosť

Matica slovenská ako ochrankyňa a strážkyňa národného bytia Slovákov sa od roku 1990 vyjadrovala k viacerým zásadným politickým otázkam. Preto sa pod jej záštitou 3. marca 1990 zišlo v Šuranoch prvé zhromaždenie Slovákov z južného Slovenska. **V Šurianskom memorande sa prvýkrát objavila myšlienka slovenskej zvrchovanosti**, ale aj myšlienka prijatia jazykového zákona so štatútom slovenčiny ako štátneho jazyka na území celej Slovenskej republiky.

Matica slovenská bola schopná zmobilizovať masy Slovákov, keď sa 11. marca 1991 v Bratislave uskutočnilo zhromaždenie občanov za matičný návrh o zvrchovanosti Slovenska. Na slávnostnom zhromaždení v Martine 8. júna 1991 pri príležitosti 130. výročia založenia Matice slovenskej, za účasti zástupcov Svetového kongresu Slovákov, Matica slovenská žiadala Slovenskú národnú radu, aby prijala deklaráciu o štátnej suverenite Slovenskej republiky a ústavu Slovenskej republiky, ako zvrchovaného štátu s medzinárodnoprávnou subjektivitou.

Peter Mulík

Jerguš Ferko:

Hviezdna chvíľa Slovenska

Jerguš Ferko bol novinárom s vrúcnyim vzťahom k Slovensku. Patril k zakladajúcim členom Iniciatívy za zvrchované Slovensko.

Jeho články nielen mapovali udalosti, oni priam vstupovali do svedomia. Slovenská národná rada prijala 17. júla 1992 Deklaráciu o zvrchovanosti Slovenskej republiky. Pripomeňme si atmosféru tých čias úryvkom z knihy Jerguša Ferka. Článok z knihy bol uverejnený v Práci 19. septembra 1991.

„O priazeň občanov Slovenska dnes spolu zápolia dve iniciatívy. Tá prvá vznikla minulú stredu večer. Reč je o iniciatíve Za zvrchované Slovensko, ktorá sa usiluje o to, aby sa vyhlásila zvrchovanosť a na jej základe prijala republiková ústava. O tri dni nato ako „protipodpisovka“ vznikla iniciatíva Za spoločný štát. (...) Druhá iniciatíva vychádza z toho, že tá prvá chce spoločný štát rozbíjať. (...) Tento štát však rozbíja predovšetkým niečo iné – recidívy pražského centralizmu. Kam až siahajú to nám pripomenul aj včera uverejnený otvorený list F. Mikloška a J. Čarnogurského podpredsedovi federálnej vlády J. Dienstbierovi. Ponižujúce - poprední ústavní činitelia Slovenska sa musia v tlači domáhať toho, aby federál registroval aspoň ich existenciu...(…) Dnes popoludní budú v Bratislave dva mítingy - o pol piatej pri Pamätníku čs. štátnosti (za spoločný štát) a o piatej na Námestí SNP (za zvrchovanosť). Početná účasť na jednom i druhom naznačí, ktorej logike (a ktorej iniciatíve) dávajú občania prednosť.“

Stali sme sa nežiadúcim...

Dokončenie z

Priniesli mi čiernu kávu v „ešuse“ a ovál chleba. Stihla som vypiť „kávu“ a už prišla dozorkyňa, že musím ísť. Opäť ma i ostatných naládovali do kabín. Robili to tak, aby sme jeden o druhom nevedeli. Pohli sme sa. Nastala ďalšia etapa cesty, omnoho dlhšia a bolestivejšia.

Zdalo sa mi, že cestujeme nie deň, ale týždeň. Chvilkami som strácala vedomie. Keď sa konečne auto zastavilo a kabína sa otvorila, nemohla som vystúpiť. Dvaja dozorcovia ma museli z kabíny vytiahnuť. Nemohla som chodiť, podlamovali sa mi kolená. Dve dozorkyne ma zobrali pod pazuchu, odvedli ma pod sprchu vyzliekli z civilných šiat, osprchovali studenou vodou a natiahli do teplákov. Sprcha ma trochu prebrala. Potom ma dozorca viedol držiak za rameno nespočetnými zamrežovanými chodbami. Na zvuk otvárania a zatvárania mreží nikdy nezabudnem.

Zaviedol ma do cely bez okna, kde svietila len slabá žiarovka. Hneď som si ľahla na pričňu s dekou, do krajnosti psychicky aj fyzicky vyčerpaná. Búchanie na dvere cely a krik, „tady se neleží“, som ignorovala. Asi za hodinu sa otvorili dvere cely a od dverí po betónovej podlahe mi šuchli „ešus“ s nejakým jedlom. Nemala som ani pomyslenie na jedlo. Bolo mi nevoľno a toto „kultúrne“ podávanie stravy sa zopakovalo aj na druhý deň. Pri lôžku sa nahromadili „ešusy“ s jedlom a to bol zrejme signál pre dozorcov, že niečo nie je v poriadku. V podvečer prišli do cely traja muži v bielych plášťoch, zdvihli ma z lôžka, dovedli k výťahu. Vyšli sme niekoľko podlaží, voviedli ma do cely, kde boli 3 posteľe. Uvedomila som si, že je to väzenská nemocnica. Položili ma do posteľe, pichli mi akúsi injekciu a ja som konečne zaspala. Keď som sa na druhý deň zobudila, sedeli pri mojej posteli dve ženy v pokročilom veku a keď som sa opýtala kde som, odvetili, že na tom najhoršom mieste. Nemala som silu na komunikáciu, chcela som len spať.

Ďalší deň sa obe začali o mňa sta-

Piétna spomienka v Leopoldove. Zľava: Tibor Pokorný, Viliam Žofčík, Vladimír Škerlík, Milan Jánošík, Anna Fodorová, Emil Rafaj a Jozef Panáč.

rať. Zistili, že čakám dieťaťko, nútili ma do jedla, utešovali ma. Postupne mi porozprávali svoje príbehy. Žiaľ, zapamätala som si len ich krstné mená. Lidka, barónka, financovala ilegálne prechody na západ a Vlasta, profesorka z Olomouca, ktorej študenti hodili do záhrady ruskej ambasády granát. Obe si odtrpeli 12 rokov v ženskom pardubickom lágri. Pár mesiacov pred vypršaním trestu boli prepustené na amnestiu. V Prahe v nejakej vinárničke sa schádzali amnestovaní politickí väzni a v jeden večer ich eštebácka razia opäť zatkla, a keďže už mali nad 65 rokov a boli choré, umiestnili ich v Ružyni a opäť vypočúvali. Približne týždeň ma nechali na pokoji. Potom sa kolotoč s vypočúvaním opäť rozbehol. Aj dvakrát denne ma predviedli, kládli nezmyselné otázky. Všetky písomnosti, ktoré mi zhabali obsahovali rôzne veci. Poznámky zo školení, rôzne úvahy o práci, citáty z kníh, ktoré som čítala, ale hlavne adresy. V každej vete a v každom slove hľadali a chceli mi dokázať protištátnu činnosť. Tie isté otázky kládli aj desaťkrát. Keď som tvrdila, že nič z toho nie je pravda, vyšetrovateľ sa tak rozzúril, že hádzal stoličku o zem a stalo sa, že často vybehol z miestnosti, buchol dverami tak že skoro vyleteli zo zárubne. Pri jednom výsluchu som sa dozvedela, že

na moju adresu v Ružomberku mala byť doručená zásielka s fotoaparátmi, ktorú zhabala ŠtB. Dodnes neviem, či to bola pravda.

Dozvedela som sa aj to, že aj môj snúbenec je vo vyšetrovacej väzbe. Mala som veľké výčitky, ale aj veľké šťastie, že boli so mnou na cele dve skutočné dámy, ktoré ma celý čas uisťovali, že všetko dobre dopadne. Spolu sme sa vždy večer modlili za našich drahých, aj za silu zvládnuť toto ukruté ponižovanie a teror, ale aj za vypočúvaných mužov o podlažie nižšie, odkiaľ sme často počuli krik a plač.

V posledných novembrových dňoch som mala pocit že, mi vyšetrovateľ naznačuje, že budem opäť prevezená do Banskej Bystrice. Keď som to pochopila, neovládla som sa, a povedala som mu, že ak ma budú prevážať tak, ako do Prahy, nech ma radšej hneď zastrelia.

Napokon 28. novembra 1961 ma autobusom zo zabielenými oknami previezli do Banskej Bystrice, spolu s ďalšími väzňami. Vpredu sedeli dvaja ozbrojení dozorcovia a pes. S mnohými zástavkami, v rôznych väzniciach v Čechách a na Slovensku, kde väzni vystupovali a ďalší nastupovali, sme večer pristáli na konečnej.

Pojednávanie s desiatimi obvinenými sa začalo 29. novembra 1961

na Krajskom súde v Banskej Bystrici. Trvalo do 1. decembra 1961. Senát v zložení: predseda Dr. Gašpar Kubek a sudcovia z ľudu Emil Hutzenpuchler a Ján Polc odsúdil Emila Šveca v jeho neprítomnosti na 15 rokov, Antona Považského na 8 rokov, mňa na 4 roky, všetkých za trestný čin vyzvedačstva. Ostatní boli odsúdení na nižšie tresty, medzi nimi aj môj snúbenec Jozef Fodor. Pojednávanie bolo verejné, zúčastnili sa ho aj moji rodičia, s ktorými mi však nedovolili sa stretnúť. Ich uplakané oči som zaregistrovala, keď ma viedli z pojednávacej sály. Aj so snúbencom sme si vymenili len letmé pohľady počas pojednávania.

Hneď na druhý deň ma posadili do známeho autobusu, a večer ma vysadili vo väznici na Pankráci. Voviedli ma do budovy väzenskej nemocnice na druhom poschodí. Keď sa otvorili dvere obrovskej cely asi s 20-timi posteľami, neverila som vlastným očiam. V posteliach ležali ženy, mnohé mali na sebe zakrvavené obvazy, stonali a prosili o pomoc. Dozorkyňa mi prikázala ľahnúť si na posteľ hneď pri dverách. Len čo sa za ňou zabuchli dvere, ženy ma prosili o pomoc. A tak som celú noc podávala aspoň vodu, upravovala obvazy či pohladila ubité ženy. Ťažké stavy po onkologických operáciách však potrebovali viac. Keď som už nemohla počúvať bolestné stonanie, zabúchala som na dvere cely, aby priniesli ženám niečo na utíšenie bolesti. Kukátko na cele sa otvorilo a dozorca zareval „tady bude ticho“.

Hneď ráno ma dozorkyňa odvieďla na kojenecké oddelenie, sestry prikázala poučiť ma čo mám robiť a za pol hodiny ju odvieďla. Ostala som sama s trinástimi bábätkami v postieľkach. Prvé čo som urobila, pomodlila som sa a poprosila Matku Božiu o pomoc. Keď sa z postieľok začal ozývať plač, už som musela konať. Postupne som prišla na spôsob, ako prebaľovať a starať sa o novorodeniatka. Už nebol čas na premýšľanie. Každé tri hodiny priviedli matky, aby nakojili svoje deti a po 15-tich minútach ich odvádzali. Výnimočne večer mohli ostať dlhšie, preto že som pred kojením okúpala každé dieťaťko a vložila do náručia matky. Žiadna vanička nebola k dispo-

zícii, kúpala som ich v umývadle. O 22-hod. ma dozorca odvieďol na celu, kde boli umiestnené matky a o 6,00 ráno ma opäť privádzal k deťom. Najhoršie to bolo v noci. O deti sa nik nestaral. Ak začalo plakať jedno, ostatné sa pridali a matky na cele išli zošalieť od strachu. Ráno som bábätka nachádzala v hroznom stave, pogrckané, zadočky zaparené, niektoré modré od plaču. Trvalo hodnú chvíľu kým som všetky dala do poriadku, aby mohli priviesť matky na kojenie.

Tak to išlo deň čo deň, až prišiel 28. február 1962, kedy sa mi narodila dcérka. Lekár, väzeň, ktorý mi pomáhal pri pôrode, mohol mať už sedem krížikov, ma posmeľoval, že musím vy-

Jedného dňa prišiel po mňa dozorca, dovieďol ma do kinosály s drevenými lavicami, kde už bolo pár desiatok väzňov a prikázal čakať. Keď sa konečne dostavil prokurátor a oznámil, že prezident Československej republiky udeľuje amnestiu a začal čítať mená, nechcela som veriť vlastným ušiam. Na druhý deň mi prišla dozorkyňa oznámiť, že si môžem vybrať oblečenie na cestu pre dcérku, ktoré musím vrátiť. Nechala mi priniesť civilné šaty a oznámila, kedy ma odvezú na stanicu. Bola som ako vo sne. Nemohla som uveriť, že sa dostanem k mojim drahým.

Keď ma 11. mája 1962 viezol vodič na hlavné nádražie v Prahe, poprosila som ho, aby poslal rodičom tele-

Anna Fodorová spomína v Žiline.

Foto archív redakcie

držať, keď on vydržal už 13-tý rok. Bola som mu vďačná za jeho povzbudzovanie, pretože som nemohla komunikovať s nikým na oddelení. Stále mi bola dozorkyňa v päťach. Výnimkou bol len čas po 22,00 hodine, keď ma priviedli na celu k matkám. Zasykali ma otázkami, ako sa má jej dieťa, či som ho prikrmila z fľaše, keď sa došť nenapilo a pod.

Jeden deň po pôrode som smela ležať, ale ďalší som už musela pracovať 16 hodín, tak ako pred pôrodom. Každú voľnú chvíľku som venovala môjmu dieťaťku, a v noci som prežívala veľký strach, aby sa jej nič nestalo. Prišiel máj 1962, a matky pri kojení ma presviedčali, že pôjdem domov na amnestiu. Nemohla som tomu uveriť a ani si predstaviť, že by som mohla slobodne kráčať po ulici. A predsa.

gram, a oznámil im čas, kedy prídem aj s dcérkou do Žiliny. Telegram do Žiliny prišiel neskoro večer, poštárku napadlo odovzdať ho ľuďom z našej obce, ktorí pracovali v Slovine na druhej zmene. Rýchlik pristavil v Žiline niečo pred 23,00 hod., keď som vystúpila, čakala ma skupinka známych tvári z dediny, ktorí mi hneď zobrali z náručia dcérku, priviedli k taxíku, aby sme sa čo najskôr dostali domov.

Emócie návratu politického väzňa z komunistického väzenia k svojim najdrahším nebudem opisovať, pretože takú chvíľu zažili politickí väzni, ktorí mali to šťastie, že sa domov vrátili. Už len to posledné. Po 14-tich dňoch sme sa so snúbencom zosobášili v kostolíku v Dolnom Hričove.

Anna Fodorová
podpredsedníčka PV ZPKO

Popravení

Dančák- Fertál Andrej,
13. 12. 1905 - 21. 7. 1951,
úklady proti štátu

Nemeček Bernard,
10. 5. 1925 - 29. 7. 1955,
velezrada, vyzvedačstvo

Klisz-Bizon Ivan,
5. 3. 1923 - 1. 7. 1949,
úklady o republiku

Lesniak- Zirka Pavel,
7. 6. 1914 - 1. 7. 1949

Masluch - Chmár Nikolaj,
10. 12. 1913 - 7. 1. 1949, príprava
úkladov o republiku

Riopka-Vastl Vasil,
8. 9. 1913 - 1. 7. 1949, velezrada,
príprava úkladov o republiku

Macej Jozef,
22. 5. 1905 - 8. 8. 1952, velezrada,
vyzvedačstvo

Umučení

Schmiester Alojz, 10. 8. 1934
- 23. 7. 1983

Záhorec Tomáš, 14. 12. 1931
- 4. 7. 1961

Galvánková Štefánia,
27. 9. 1919 - 18. 7. 1956

Schellingová Cecília, 24. 12. 1916
- 31. 7. 1955

Gojdič Pavol, 17. 7. 1888 - 17. 7. 1960

Hopko Vasil, 21. 4. 1904 - 23. 7. 1976

Gono Milan, 11. 5. 1948 - 21. 7. 1979

Jančovič Pavol, 14. 9. 1899 - 17. 7. 1957

Korda Alexander, 18. 4. 1907 - 13. 9. 1958

Šefčík Ján, 15. 1. 1904 - 5. 8. 1962

Zabití na úteku

Prikryl Ján, 11. 7. 1913 - 13. 7. 1949

Petruk Ján, 14. 9. 1924 - 25. 7. 1951

Peška Bruno, 2. 1. 1933 - 24. 7. 1955

Brejka Ondrej, 26. 12. 1957 - 7. 7. 1980

Dlubač Jozef, 20. 8. 1959 - 7. 7. 1980

Remža Jozef, 17. 7. 1940 - 15. 8. 1960

Petrovič Imrich, 21. 2. 1931 - 27. 9. 1955

Kollár Imrich, 23. 4. 1948 - 5. 8. 1965

Odsúdení nad 10 rokov

Členovia PV ZPKO

Najkrajší okamih života? Privítanie Nového roku 1993!

Dokončenie z 10. strany

V Bratislave o tom rozhodovala pani Colotková, ktorá ma dobre poznala, veď končila školu rok po mne. Nastala dosť kuriózna situácia, lebo zamietnutie žiadosti z Bratislavy prišlo v čase, keď som už bol prepustený z väzenia.

Dostali ste zamestnanie vo svojom odbore?

Zamestnal som sa ako právnik vo výrobnom družstve Druna v Bratislave, kde ma nikto nepoznal, ale po dvoch či troch rokoch objavili moju minulosť a okamžite ma prepustili. Od tých čias som už právnickú prax nerobil. Dokonca som mal problém vôbec sa zamestnať. Robil som istý čas v Hydrostave, v Slovnafte pri jeho výstavbe. Tam som robil skladníka a potom ma kamaráti dostali do Vodohospodárskych stavieb. Načierno som robil funkciu majstra, i keď som bol vedený ako robotník. Urobil som si aj maturitu na stavebnej priemyslovke a vo Vodohospodárskych stavbách som pracoval takmer do zmeny režimu.

Vo Vodohospodárskych stavbách celý ten čas nevedeli o vašej minulosti?

Vedeli, ale tam bol skvelý direktor, zamestnával množstvo nepohodlných ľudí, jezuitov, ale keď ho predvolala strana na koberček povedal, „čo chcete, dajte mi takých pocitívých a svedomitých ľudí ako títo, čo mi budú robiť“. A chvíľu bol pokoj. Do penzie som odchádzal z Ústavu ekonomiky stavebníctva.

Tak tam ste sa stretli Húsku, Kočtucha, Pittnera...

Veru tak.

A v roku 1968 ste sa nepokúsili o návrat do justície?

Prišiel som na fakultu, veď som bol rehabilitovaný, ale ani Colotka, ani Plank nemali záujem ma tam dostať. Asi prekážalo, že som chodil do kostola. Bez problémov, každý mo-

S Gustávom Valachom.

Foto Anton Malacký

hol, len sa musel vzdať myšlienky na kariéru.

A čo rok 1989? Ako ste vnímali zmenu?

Samozrejme, že som sa tešil, hneď som začal zakladať organizáciu politických väzňov, stal som sa jej prvým predsedom. Ale najviac ma potešil 1. január 1993, keď som o polnoci stál na námestí SNP s Dušanom Slobodníkom a počúvali sme tu krásnu Hlinkovu modlitbu. Ibaže tým sme aj skončili. Hneď som zistil, že to nie je naša doba, ani slovenská, ani kresťanská. Napríklad v Prahe sme sa dohodli, že budeme medzinárodne fungovať ako konfederácia. Že vytvoríme samostatné národné organizácie. Lenže Praha chcela jednu, česko-slovenskú, a to sme my odmietli. Preto nechápem Srdolcovcov, že sa vrátili k názvu konfederácia. S kým konfederujú?

Keď ste vyšli z väzenia, organizovali ste sa nejakým spôsobom s bývalými politickými väzňami?

Samozrejme, cez cirkev sme sa stretávali ďalej v krúžkoch. Rozmnožovali sme kresťanskú literatúru, stretávali sa rodiny, navzájom sa podporovali a udržiavali kresťanského a slovenského ducha.

Myslíte si, že dnes sme na lepšej ceste k tomu národnému a kresťanskému?

Myslím si, že nie. Mám dojem, že stále ideme do horšieho. Veď si predstavte dnešnú vládu, parlament, nemajú nič spoločné s kresťanstvom, so slovenskosťou, ani s národom. Nepredstavujú žiadne hodnoty. Ako sa vláda zastáva Slovenska voči maďarskej politike? To je na nepochopenie. Ak bude táto vláda pokračovať, tak to bude veľké nebezpečenstvo pre Slovensko. Tu už je tých zradcov viac než Slovákov. Treba ísť do ulíc spolu s odborármi. Ale ani Fico nič nerobí v tomto smere. Tá pasivita ľudí je priam hrozivá. To nemôže takto zostať.

Eva Hromjáková

ROZLÚČILI SME SA

† Vo veku 93 rokov zomrela 25.mája 2011 **Helena KORDOVÁ-WILDOVÁ**. Posledná rozlúčka sa konala 1.júna 2011 v rímskokatolíckom kostole sv. Martina v Martine za účasti rodiny, priateľov, známych a značného počtu kňazov i rehoľných sestier.

† Dlhoročný člen výboru pobočky RO PV ZPKO v Spišskej Novej Vsi **Josef STOKLASA** zo Smižian zomrel 25.6.2011 vo veku 79 rokov. Posledná rozlúčka sa konala na cintoríne v Smižanoch 28. 6.2011.

† Vo veku nedožitých 81 rokov, 1.júna 2011, zomrel člen regionálnej organizácie PV ZPKO v Bánovciach nad Bebravou **Fridrich BÁTORA**. Posledná rozlúčka za účasti rodiny, priateľov a politických väzňov regiónu sa konala 4.6.2011 na cintoríne vo Veľkých Chlievanoch.

† Členovia PV ZPKO Žilina sa 30. apríla 2011 rozlúčili v kaplnke v Lietavskej Lúčke s dlhoročným členom organizácie **Stanislavom ĎURICOM**, ktorý zomrel 27.4. 2011 vo veku 85 rokov.

Ústredie a redakcia vyslovujú pozostalým úprimnú sústrasť.

Odišla naša pani Helenka

Vďaka Katolíckym novinám som sa až dozvedela, že nás opustila a odišla k Všemohúcemu, ku ktorému sa po celý život utiekala, vzácna členka PV ZPKO pani **Helena Kordová-Wildeová**. Jemná, ušľachtilá, naozaj dáma v tom najlepšom význame slova, osobnosť, akých nebýva veľa. Mala som tú veľkú česť urobiť s ňou pre časopis SVEDECTVO niekoľko rozhovorov, možno sa čitatelia na ne ešte pamätajú. Odvtedy sme si - pokiaľ bola vo Veľkej Británii, kam aj so synom pred rokmi emigrovala - aj písali, aj telefonovali. Keď bola na Slovensku, ozvala sa mi a ja som bola veľmi rada, že ju počujem...

Väznili ju desať rokov, za mrežami sa dozvedela o smrti svojho manžela, ktorého umučili v Brne (plukovník A. Korda) a počas svojho väznenia na pražskom Pankráci strávila dva týždne v jednej cele s blahoslavenou sestrou Zdenkou Schelingovou a tak sa po rokoch počas blahorečenia sestry Zdenky stala korunnou svedkyňou celého procesu. Neraz mi o týchto hrôzach rozprávala, napriek svojmu veku mala dokonalú pamäť. Pred rokmi, presne v roku 2006 sa vrátila z Anglicka na Slovensko, aby tu, v dome pre seniorov v Martine ako 94-ročná skončila svoju životnú púť.

Opakujem - odišla veľká dáma, veľká osobnosť celej komunity bývalých politických väzňov komunizmu niekdajšieho Česko-Slovenska. Nech odpočívá v pokoji u Toho, ktorému po celý život tak veľmi verila.

Bolo mi cťou Vás poznať, pani Helenka!

Eva Laucká

PRIPOMÍNAME SI

Pani **Margita Salviányová** z Trnavy sa 17.5.2011 dožila životného jubilea 83 rokov. V máji oslávil svoje životné jubileum 87 rokov aj **MUDr. Vojtech Magurský** z Martina.

Do ďalších rokov života im prajeme veľa zdravia a ospravedlňujeme sa za oneskorenú gratuláciu.

V júli a auguste sa dožívajú významného životného jubilea títo naši členovia a priaznivci.

50 rokov

Šída Michal, Ružomberok 20.7.1961
Hidegheti Alexander, Liptovský Peter 10.7.1961

Zajac Martin, Martin 21.7.1961

55 rokov

Ing. Čatárová Darina, Bratislava 28.7.1956
RNDr. Peter Bielik, Bratislava 2.7.1956
Pešková Ľubica, Martin 15.7.1956

60 rokov

Brodňanská Magda, Žaškov 4.7.1951

65 rokov

Valdová Anna, Lučenec 19.7.1946

70 rokov

Škulec Ján, Levoča 15.7.1941

75 rokov

Jančík Štefan, Spišské Podhradie 18.7.1936

Jančíková Mária, Spišské Podhradie 5.7.1936

Šinaľová Marta, Medzibrodie n/Oravou 13.7.1936

Vavrová Anna, Hlohovec 26.7.1936

80 rokov

Alaxa Fridrich, Bratislava 12.7.1931

Strašíftáková Elena, Šenkvice 3.7.1931

Ing.Otčenáš Ján, L. Mikuláš 18.7.1931

Fabián Jozef Miroslav, Plavecké Podhradie 6.7.1931

Bože František, Humenné 15.7.1931

81 rokov

Anoškin Juraj, Bratislava 21.7.1930

Walner Oto, Špačince 8.7.1930

82 rokov

Ing.Beráts Eugen, Poprad 18.7.1929

Šrank Karol, Veľký Lapáš 13.7.1929

Šupín František, B. Bystrica 4.7.1929

Hurban Ján st. M alacky 5.7.1929

83 rokov

Kráľová Anna, B. Bystrica 13.7.1928

Zacková Anna, Visolaje 29.7.1928

Hajtmanová Anna, Žilina 4.7.1928

84 rokov

Kováčsová Mária, Poprad 12.7.1927

Švikruhová Edita, Bratislava 19.7.1927

Pavlík Michal, Plechotice 28.7.1927

85 rokov

Turan Vojtech, Ružomberok 9.7.1926

Žofčík Milan, Žilina 23.7.1926

86 rokov

Sarvaš Miroslav, Nitra 17.7.1925

Dr.Kuska Ján, Lipt. Mikuláš 6.7.1925

88 rokov

Hrašková Elena 12.7.1923

Salviány Aladár, Trnava 15.7.1923

Parcer Ján, Prievidza 13.7.1923

90 rokov

Telgárska Oľga, Bratislava 29.7.1921

Hudák Jozef, Púchov 27.7.1921

91 rokov

Molčány Jozef, Poprad22.7.1920.

JUBILEUM

Ing. František Mičko (zľava) 15. júla 2011 oslávil životné jubileum, osemdesiat rokov. Gratuluje mu jeden z najstarších členov organizácie politických väzňov v Pezinku, Milan Čech.

Foto **Anton Malacký**

STALO SA

- **Pred dvadsiatimi rokmi** opustili sovietske vojská Česko-Slovensko. Sovietske vojská okupovali Česko-Slovensko od vstupu vojsk piatich komunistických štátov Varšavskej zmluvy na územie Česko-Slovenska v pamätnú noc z 20. na 21. augusta 1968.
- **1.7.1991 sa oficiálne skončila** existencia Varšavskej zmluvy.
- **16.7.1918 bolševici popravili** cára Mikuláša II. a jeho rodinu.
- **3.-4. júla 1945 bolo** z katolíckeho univerzitného internátu Svoradov uväznených 64 študentov.
- **14. júla 1949 Štátny súd v Bratislave** na základe obžaloby prokurátora Ondreja Ujhelyiho odsúdil 6 mladých Slovákov členov Bielej légie, ktorej cieľom bolo obnovenie slovenskej štátnosti.

PRISPELI NA ČINNOSŤ

Daňo Štefan, Slávnica	13 EUR
Monček Peter, Mikušovce	3 EUR
Gvorová Margita, Dlhá nad Oravou	5 EUR
Nížňanský Anton, Trnava	10 EUR
Chmelo Róbert, Hliník nad Hronom	13 EUR
Hlaváč Bernard, Slov. Ľupča	23 EUR
Mužila Dominik, D. Kubín	5 EUR
Záhorová Helena, D. Kubín	10 EUR
Bátora Fridrich, V.Chlievany	3 EUR
Kolenčíková Agnesa, Trenčín	8 EUR
Harušták Ján, Šulekovo	3 EUR
Hromádka Marian, Trnava	8 EUR
Patka Ján, Sekule	3 EUR
Štefún Karol, Žilina	3 EUR
Eva Szucsová-Soboňová, Komárno	3 EUR
Mlynáriková Agáta, Prievidza	5 EUR
Panáková Mária, Bratislava	3 EUR
Lacková Mária, Bratislava	13 EUR
Mišút Ladislav, Veľké Rovné	43 EUR
MUDr. Grenda Štefan, Poprad	3 EUR
Stoklasa Jozef, Smižany	28 EUR
Búzová Oľga, Bratislava	8 EUR
Migrašová Oľga, Bratislava	3 EUR
MUDr.Dinda Jozef, Stupava	3 EUR
Neuwirt Ferdinand, Topoľčany	8 EUR
Gajdošová Emília, Hlohovec	3 EUR
Strapcová Matilda, Dolný Kubín	3 EUR
Kováčová Viktória, Lipt. Ondrej	3 EUR
Kliment Ivan, Tuhár	8 EUR
Hottmar Milan, Prievidza	3 EUR
Filová Marta, Žilina	3 EUR
Šulej Matej, Veľká Lomnica	3 EUR
Faix Jozef, Svät	10 EUR
Petrek František, Levoča	3 EUR
Bednár Jozef, Vechec	3 EUR
Mularčíková Libuša, Bratislava	3 EUR
Blažíček Ervín, Malacky	11 EUR
Kvanta František, Hlohovec	3 EUR
Horošková Anna, Piešťany	13 EUR
Dr.Mikulová Katarína, Bratislava	3 EUR

Klačanská Veronika, Bratislava	3 EUR
Zelenka Pavol, Gajary	6 EUR
Šimko Daniel, Horné Orešany	3 EUR
Uhlár Štefan, Trnava	3 EUR
Jendrušáková Viera, Čadca	13 EUR
Zacková Anna, Visolaje	3 EUR
Gáliková Vilma	5 EUR
Bezáková Štefánia, Prievidza	13 EUR
Holcová Anna, Nitra	3 EUR
Vojtekovičová Anna MUDr., Žilina	13 EUR
Štúrik Miroslav, Košecké Rovné	8 EUR
Tomík Anton, Bratislava	11 EUR
Mitošinková Valéria, Bratislava	41 EUR
Bažalík Viliam, Bratislava	11 EUR
Margetínyová Oľga, Hlohovec	200 EUR
Jablonický Štefan, Lakšárska Nová Ves	5 EUR
Šustek Michal, Žarnovica	5 EUR
Bednárová Alžbeta, Cabaj-Čápor	5 EUR
Bujalka Ľudovít, Bán. nad Bebravou	3 EUR
Vargová Dagmar, Hurbanovo	23 EUR
Sloboda Karol, Trnava	3 EUR
Mičuda Pavol, Sedmerovce	3 EUR
Poldauf Alojz, Žiar nad Hronom	3 EUR
Greguš Vladimír, B. Štiavnica	3 EUR
Gašparovičová Marta, Stupava	16 EUR
Korecová Mária, Nitra	13 EUR
Kendra Jozef, Zlaté Moravce	3 EUR
Molitor Pavol, Malé Leváre	8 EUR
Straková Melánia, Piešťany	3 EUR
Turan Albert, Ružomberok	3 EUR
Kubíni Peter, Bratislava	3 EUR
Kramárová Ružena, Bratislava	3 EUR
Mgr.Belica František, Pezínok	8 EUR
Gregor Vladimír, Bratislava	20 EUR
Ing. Páleš Otto	10 EUR
Poláčková Anna, Bratislava	10 EUR
Papán Ladislav, Žilina	20 EUR
Ing. Čuraj Jozef, Žilina	20 EUR
Tomčová R., Klokočov	3 EUR
Tarnóczy Róbert, Kostarika	50 EUR

Darcom vyslovujeme úprimné poďakovanie.

Aktivity Predsedníctva PV ZPKO

❖ Predseda PV ZPKO Arpád Tarnóczy požiadal listom všetkých predsedov regionálnych organizácií a ich pobočiek, aby sa podelili s členskou základňou o svojich návrhoch na spôsob vykonávania činnosti v nových podmienkach v ich organizácii i v ústredí. A. Tarnóczy má záujem o celočlenskú diskusiu na túto tému. Všetky príspevky do diskusie budú uverejnené na stránkach Svedectva.

❖ Predsedníctvo PV ZPKO sa zaoberalo organizáciou sympózia v Smoleniciach, ktoré sa uskutočnili v dňoch 29. - 31. 8. 2011. Hlavnou témou stretnutia bude smerovanie politických väzňov po sneme. Na záver položia účastníci sympózia vence k pamätníku v Leopoldove. Organizácie budú o podujatí včas informované.

❖ Nové stanovky PV ZPKO schválené na X. sneme do určilo vedenie organizácie na Ministerstvo vnútra SR.

3710/50 - dôv.

13. septembra 1950.

Predmet: Rím. kat. bohoslovecká
fakulta-nábor poslúchačov.

Titl.

Povereníctvo školstva, vied a umení,
 kádrový odbor,

Bratislava.

V smysle vlád. nar. č. 112/1950 § 10, Slovenský úrad pre veci cirkovné si Vás dovoľuje požiadať, aby ste zariadili dôvernou cestou u spoľahlivých riaditeľov vyšších Stredných škôl nábor^x pre bohosloveckú fakultu v Bratislave./ pre r.kat. bohoslovcov./

Nábor treba urobiť u vyšších ročníkov s tým, že septimani alebo oktávani môžu složiť maturitu už v priebehu bohosloveckého štúdia.

Treba dbať na to, aby sa nábor netýkal vyložených marxistov tiež mimoriadne schopných žiakov a žiakov reakčných. Cieľ je, aby boli predpoklady, že sa z neho stane vlastenecký kňaz.

Upozornite na výhody internátneho ubytovania, väčšej slobody, štipendia atď.

Tunajší úrad dovoľuje si Vás požiadať, aby spomenutý nábor bol urobený do 1. októbra 1950, kedy začnú prednášky na Rímskokatolíckej Cyrilometodějskej bohosloveckej fakulte v Bratislave.

Za poverenika :

x Oboj. Katolíckej akcii, ktorou KSC sa pokúsilo rozbiť katolícku cirkev v SR a pápežský komunikačný dekret z Ríma opísať, že do seminára v Bratislave nik nechať vstupovať. Skari bohoslovci volili PTP